

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 22. huhtikuuta 2020
(OR. en)

7476/20

Toimielinten välinen asia:
2020/0065 (COD)

ECOFIN 249
RELEX 278
NIS 4
COEST 67
MED 4
ELARG 27
CODEC 298

SAATE

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteerin puolesta Jordi AYET PUIGARNAU, johtaja
Saapunut:	22. huhtikuuta 2020
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteerin
Kom:n asiak. nro:	COM(2020) 163 final
Asia:	Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖKSEKSI makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä laajentumis- ja naapuruuskumppaneille covid-19-pandemiakriisin yhteydessä

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2020) 163 final.

Liite: COM(2020) 163 final

Bryssel 22.4.2020
COM(2020) 163 final

2020/0065 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS

**makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä laajentumis- ja
naapuruuskumppaneille covid-19-pandemiakriisin yhteydessä**

{SWD(2020) 63 final}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

- **Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet**

Covid-19-pandemia on levinnyt kaikkialle maailmassa. Yli 2 miljoonaa ihmistä on saanut tartunnan ja noin 140 000 ihmistä, joilla oli vahvistettu tartunta, on kuollut sen seurauksena (WHO:n tiedot 17. huhtikuuta). Ensivaiheen toimissa keskitytään ihmishenkien pelastamiseen kaikkialla maailmassa toteuttamalla erilaisia toimenpiteitä viruksen leviämisen hillitsemiseksi ja terveydenhuoltojärjestelmien vahvistamiseksi. Monet näistä toimenpiteistä ovat lamaannuttaneet yhteiskunnan ja talouden toiminnan, mutta ihmishenkien ja työpaikkojen säästämisen välillä ei voi tehdä kompromissia. Päinvastoin, viruksen leviämisen hallinta on kestävä kehityksen edellytys, olipa kyseessä taloudellinen tai sosiaalinen kehitys.

Lisäksi on ryhdytty nopeasti toteuttamaan toimenpiteitä kriisin taloudellisten vaikutusten rajoittamiseksi. Näistä toimenpiteistä huolimatta sekä maailmanlaajuisen taantuman että rahoitusmarkkinoihin kohdistuvien vakavien paineiden vaikutuksesta useimmat, elleivät kaikki, laajentumis- ja naapuruskumppanit todennäköisesti ajautuvat tänä vuonna taantumaan. Vaikka kriisin alkusyy on yhteinen kaikille kumppanimaille ja -kohteille, sen kesto ja vakavuus voivat vaihdella, mikä heijastaa niiden talouden rakennetta ja niiden kykyä toteuttaa tehokkaita vastatoimia. Kun otetaan huomioon kaupan romahtaminen ja se, että riskejä halutaan välttää yleisesti siirtymällä pois kehittyviltä markkinoilta, taantuma aiheuttaa niiden maksutaseeseen äkillistä stressiä. Viruksen leviämisestä ja sen taloudellisista seurauksista riippuen on olemassa myös selvä ja välitön riski, joka liittyy yhteiskunnalliseen vakauteen ja turvallisuuteen ja jolla voi olla heijastusvaikutuksia alueen sisällä ja sen ulkopuolella.

Tätä taustaa vasten Euroopan komissio ehdottaa makrotaloudellista rahoitusapua kymmenen naapurikumppanin tukemiseksi covid-19-kriisin yhteydessä.

Makrotaloudellinen rahoitusapu on osa EU:n ulkoisen kriisitoiminnan välineistöä. Sitä käytetään maksutasekriiseissä yhdessä IMF:n maksujärjestelyn kanssa, jonka edellytyksenä on sovittu talousuudistusohjelma. Tässä poikkeuksellisessa tilanteessa komissio ehdottaa **makrotaloudellisen rahoitusavun ohjelmia myös kumppaneille, jotka saavat IMF:n hätärahoitusta**, joka voidaan toteuttaa ilman edeltäviä toimia ja/tai ehtoja, esimerkiksi nopean rahoituksen välineen kautta. Nämä ”kriisitilanteen makrotaloudelliset rahoitussopimukset” ovat näin ollen **kestoltaan lyhyempiä** (12 kuukautta 2,5 vuoden sijaan), ja niihin sisältyy vain **kaksi maksuerää**. Ensimmäinen erä maksetaan mahdollisimman pian, kun makrotaloudellista rahoitusapua koskeva päätös ja vastaava sopimus kunkin tuensaajan kanssa tehtävästä yhteisymmärryspöytäkirjasta on hyväksytty. **Toinen erä maksetaan, kun yhteisymmärryspöytäkirjassa esitetyt ehdot täyttyvät.** Kuten missä tahansa makrotaloudellisessa rahoitusavussa, ehdot ovat kumppanikohtaisia, jotta voidaan varmistaa, että ne ovat täysin asianmukaisia makrotaloudellisen rahoitusapuvälineen puitteissa tarkoituksena edistää makrotalouden vakautta samalla kun parannetaan yleistä makrotalouden hallintaa, lujitetaan talouden ohjausta ja hallintaa sekä avoimuutta ja parannetaan uudistetun kestävä kasvun edellytyksiä. Ehdot on lisäksi muotoiltava siten, että niiden täytäntöönpano on mahdollista ottaen huomioon lyhyempi täytäntöönpanoaika ja pandemian vaikutukset.

Euroopan komissio esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle ehdotuksen **yhteensä enintään 3 miljardin euron makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä kymmenelle kumppanille**. Rahoitusapu myönnettäisiin keskipitkän aikavälin lainoina.

Ehdotetulla EU:n makrotaloudellisella rahoitusavulla on tarkoitus auttaa kumppaneita kattamaan osa niiden kiireellisistä ulkoisista rahoitustarpeista parhaillaan toteutettavien IMF:n ohjelmien yhteydessä, mikä vähentää niiden covid-19-kriisiin liittyviä lyhyen aikavälin maksutaseongelmia taloudessa. Ehdotetulla rahoitusavulla tuettaisiin ulkoista vakauttamista ja annettaisiin siten viranomaisille poliittista liikkumavaraa toteuttaa toimenpiteitä, joilla torjutaan covid-19-kriisin aiheuttamia taloudellisia seurauksia. Samalla kannustettaisiin toteuttamaan uudistuksia, joilla pyritään parantamaan makrotalouden hallintaa, talouden ohjausta ja hallintaa, läpinäkyvyyttä sekä kestäväen kasvun edellytyksiä.

Ehdotettu makrotaloudellinen rahoitusapu on linjassa EU:n laajentumis- ja naapuruusstrategioiden tavoitteiden kanssa. Rahoitusapu osoittaisi alueen kumppanimaille ja -kohteille, että EU on valmis tukemaan niitä tämän ennennäkemättömän kriisin aikana. Komissio katsoo tässä yhteydessä, että poliittiset ja taloudelliset edellytykset ehdotetun suuruiselle ja tyyppiselle makrotaloudelliselle rahoitusavulle täyttyvät.

Ehdotettu makrotaloudellinen rahoitusapu kattaa Albanian tasavallan, Bosnia ja Hertsegovinan, Georgian, Jordanian hašemiittisen kuningaskunnan, Kosovon*, Moldovan tasavallan, Montenegron, Pohjois-Makedonian tasavallan, Tunisian tasavallan ja Ukrainan. Tilanne kuitenkin kehittyy edelleen, ja covid-19-kriisistä on tulossa yhä haastavampi myös muissa maissa. Makrotaloudellista rahoitusapua voidaan myöntää myös muille tukikelpoisille maille, joilla saattaa myöhemmin ilmetä maksutasevaikeuksia. Komissio aloittaa keskustelut myös makrotaloudellisen rahoitusapuvälineen laajuudesta ja siitä, miten se toimii muiden EU:n ulkoisten politiikkojen kanssa.

Makrotaloudellisen rahoitusavun määrä perustuu kumppaneiden jäljelle jäävien ulkoisen rahoituksen tarpeiden alustavaan arviointiin, ja siinä otetaan huomioon niiden kyky rahoittaa itse omia tarpeitaan omilla varoillaan ja erityisesti niiden käytössä olevat kansainväliset valuuttavarannot samoin kuin IMF:n ja Maailmanpankin myöntämät resurssit. Määritettäessä avun määrää huomioon otetaan myös tarve varmistaa oikeudenmukainen taakanjako EU:n ja muiden avunantajien välillä sekä EU:n muiden ulkoisten rahoitusvälineiden aiempi käyttäminen ja EU:n kaikkien toimenpiteiden tuottama lisäarvo.

Laajentumiskumppanit

Albania on erityisen altis pandemian aiheuttamille taloudellisille seurauksille, koska sillä on tiiviit taloussuhteet joidenkin niiden EU:n jäsenvaltioiden kanssa, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut, matkailuala on tärkeässä asemassa ja sen jälleenrahoitustarpeet ovat suuret. Tilannetta pahentavat terveydenhuoltoalan rajalliset valmiudet ja marraskuun 2019 maanjäristyksen aiheuttamat vahingot, jotka veivät käytettävissä olevan rajallisen julkisen talouden liikkumavaran. Tästä huolimatta hallitus hyväksyi nopeasti tukitoimenpiteitä, joiden suuruus on noin 2 prosenttia suhteessa BKT:hen ja jotka hyödyttävät maanjäristyksestä kärsineitä yrityksiä ja kotitalouksia sekä terveydenhuoltoalaa. Tarkistetun talousarvion mukaan julkisen talouden alijäämän odotetaan nousevan 4 prosenttiin suhteessa BKT:hen, ja julkinen velka saattaa kasvaa yli 69 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2020. Nämä ennusteet vaikuttavat kuitenkin optimistisilta. Kansainvälisten instituutioiden mukaan reaalin BKT supistuu tänä vuonna noin 5 prosenttia. Julkisen talouden alijäämän lisäksi hallituksen on jälleenrahoitettava ulkomaisen velan lyhennyksiä 545 miljoonaa euroa (3,8 %

* Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244/1999 ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

suhteessa BKT:hen). Alun perin oli tarkoitus, että osa tästä katetaan laskemalla liikkeeseen 500–600 miljoonan euron suuruinen euroalueen yhteinen joukkolaina, mutta nykyisessä tilanteessa ei ole varmaa, että näin suuri määrä voidaan saattaa markkinoille. Rahoitusvaje IMF:ltä nopean rahoituksen välineen kautta saadun tuen, Maailmanpankin myöntämien lainojen ja EU:n liittymistä valmistelevalta tukivälineestä (IPA) myönnettävien avustusten jälkeen saattaa olla 2,5 prosenttia suhteessa BKT:hen eli noin 350 miljoonaa euroa. Tässä yhteydessä on perusteltua myöntää makrotaloudellista rahoitusapua 180 miljoonaa euroa.

Bosnia ja Hertsegovinassa covid-19-pandemia pahensi jyrkästi jo vallitsevaa talouden taantumaa. Vaikutukset kohdistuivat erityisesti liikenteeseen ja matkailuun, mutta myös työntekijöiden rahalahetyksiin, joiden osuus on noin 5 prosenttia suhteessa BKT:hen ja jotka ovat merkittävä elinehto erityisesti pienituloisille kotitalouksille. Viimeisimpien vuotta 2020 koskevien ennusteiden mukaan talouden toimeliaisuus vähenee jopa noin 10 prosenttia ja työttömyys kasvaa jyrkästi. Vaikka julkisen talouden luvut ovat melko vahvat, maan kyky luoda lyhyellä varoitusajalla tarvittava julkisen talouden liikkumavara on hyvin rajallinen. Bosnian viranomaiset ovat jo pyytäneet IMF:ltä hätärahoitusta, jonka määrä on enintään 330 miljoonaa euroa (lähes 2 % suhteessa BKT:hen). Talouden laskusuhdanne johtaa tulojen huomattavaan vähenemiseen ja siirtojen jyrkkään lisääntymiseen, mikä johtaa rahoitustarpeiden voimakkaaseen kasvuun. Tämänhetkisten arvioiden mukaan rahoitusvaje on vuonna 2020 noin 500 miljoonaa euroa (2,8 % suhteessa BKT:hen) IMF:n (enintään 330 miljoonaa euroa, lähes 2 % suhteessa BKT:hen) ja Maailmanpankin (noin 20 miljoonaa euroa eli 0,1 % suhteessa BKT:hen) rahoitusosuuksien jälkeen. Maan heikon luottoluokituksen vuoksi pääsy kansainvälisille rahoitusmarkkinoille on hyvin rajallista ja maan rahoitusmarkkinat ovat liian ohuet näiden jäljellä olevien rahoitustarpeiden tyydyttämiseksi. Tässä yhteydessä on perusteltua myöntää makrotaloudellista rahoitusapua 250 miljoonaa euroa.

Covid-19-pandemialla ja siihen liittyvällä talouden pysähtymisellä on erittäin suuri vaikutus Kosovon talouteen, koska ne häiritsevät kauppaa- ja rahoitusvirtoja. Rahalahetyksillä, joiden osuus on yli 10 prosenttia suhteessa BKT:hen, katetaan huomattava osa yksityisestä kulutuksesta, kun taas palvelujen vienti Kosovosta muuttaneille (lähinnä matkailu) supistaa erittäin suurta kauppataaseen alijäämää (yli 40 % suhteessa BKT:hen). Kosovon talouden haavoittuvuutta lisää hauras yksityinen sektori. Sitä hallitsevat mikroyritykset, joilla on rajalliset likviditeettipuskurit. Tätä taustaa vastaan reaalisena BKT:n ennustetaan supistuvan noin 5 prosenttia vuonna 2020. Vaikka julkisen talouden luvut olivat melko vahvat vuonna 2019, julkisen talouden liikkumavara on hyvin rajallinen. Kosovolla ei ole pääsyä kansainvälisille rahoitusmarkkinoille (luottoluokituksen puuttumisen vuoksi), ja lähes kaksi kolmasosaa sen kokonaisvelasta on kapean sijoittajapohjan hallussa. Kosovon eläketurvarahaston (Kosovo Pension Security Trust) osuus kokonaisvelasta on 38 prosenttia ja keskuspankin 23 prosenttia. Julkisten tulojen romahtaminen yhdessä suurten perusmaksujen ja kriisitoinenpiteiden kanssa muodostavat akuutin likviditeettiriskin. IMF arvioi julkisen talouden tulojen vähenevän huhti-kesäkuussa 50–60 prosenttia vuositasolla mitattuna, ja virkaatekevä hallitus hyväksyi 180 miljoonan euron hätäapupaketin. Valtion keskuspankkitalletusten, jotka ovat jo supistuneet alle lakisääteisen 4,5 prosentin suhteessa BKT:hen, odotetaan supistuvan edelleen 2,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2020. Kosovo on pyytänyt IMF:ltä hätärahoituksena 51,6 miljoonan euron maksuvalmiusapua nopean rahoituksen välineen kautta. IMF:n hallintoneuvosto hyväksyi rahoituksen antamisen 10. huhtikuuta. Tämänhetkisten ennusteiden mukaan jäljellä olevan rahoitusvajeen arvioidaan olevan 210 miljoonaa euroa. Tässä yhteydessä on perusteltua myöntää makrotaloudellista rahoitusapua 100 miljoonaa euroa.

Montenegro on erityisen altis pandemian aiheuttamille taloudellisille seurauksille, sillä se on hyvin riippuvainen matkailualasta ja sen ulkoiset rahoitustarpeet ovat suuret. Montenegroa uhkaa vuonna 2020 syvä taantuma, ja kansainvälisten instituutioiden ennusteiden mukaan sen talous supistuu reaalisesti jopa 9 prosenttia. Matkailu on yksi niistä aloista, joihin pandemia vaikuttaa eniten. Matkailun osuus suhteessa BKT:hen on yli 20 prosenttia, ja se on keskeinen ulkomaanvaluutan, työllisyyden ja verotulojen lähde. Koronaviruksen leviämisen estämiseen tähtäävät toimenpiteet kuitenkin pysäyttivät matkailun ja matkustamisen juuri ennen huippusesongin alkua. Julkisen talouden rajallisesta liikkumavarasta huolimatta hallitus hyväksyi nopeasti tukitoimenpiteitä, joiden suuruus on noin 2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Niillä autetaan taloutta selviytymään pandemian seurauksista. Toimenpiteet koskevat erityisesti verojen ja sosiaaliturvamaksujen maksamisen lykkäämistä, lainojen takaisinmaksun ja valtion omistaman omaisuuden vuokria koskevaa moratoria sekä yrityksille ja työntekijöille myönnettäviä tukia. Valtiovarainministeriön alustavien arvioiden mukaan julkisen talouden alijäämä kasvaa yli 7 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka lisääntyy vielä 2,6 prosenttiyksikköä 82 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2020, mikä on alueen korkein luku. IMF:n ja Maailmanpankin lainojen sekä EU:n avustusten jälkeinen rahoitusvaje voi nousta noin 120 miljoonaan euroon. Tässä yhteydessä on perusteltua myöntää makrotaloudellista rahoitusapua 60 miljoonaa euroa.

Pohjois-Makedoniassa talous on häiriintynyt suuresti, sillä laajennetuilla sulkutoimilla on erittäin huomattavia vaikutuksia tuotantoon ja työllisyyteen ja ulkomaankauppa on kärsinyt merkittävästi. Tämänhetkisten ennusteiden mukaan reaalin BKT supistuu noin 4 prosenttia vuonna 2020. Hallitus on toteuttanut hyvissä ajoin rohkeita toimenpiteitä pk-yritysten likviditeetin ja työllisyyden tukemiseksi huhti- ja toukokuun aikana aloilla, joihin on kohdistunut eniten vaikutuksia. Julkisen talouden liikkumavara kriisin sosioekonomisten seurausten huomioon ottamiseksi on kuitenkin rajallinen. Parhaassa skenaariossa hallitus odottaa tulojen vähenevän 20 prosenttia vuonna 2020 alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Se aikoo kohdentaa menoja uudelleen nostamatta enimmäismäärää. Vuoden 2019 BKT:n perusteella alijäämä olisi noin 8 prosenttia. Ulkomailta tehtävien yksityisten varainsiirtojen, työntekijöiden rahalähetykset mukaan luettuina, ja ulkomaisten suorien sijoitusten määrän odotetaan vähenevän huomattavasti, mikä heikentää varantojen kattavuutta. Lisäksi vuosina 2020–2021 hallituksella ja julkisilla yrityksillä on erittäin suuri kotimaisen ja ulkoisen jälleenrahoituksen tarve, joka on yhteensä 1,65 miljardia euroa (noin 7,3 % suhteessa vuoden 2019 BKT:hen kumpanakin vuonna). Tähän sisältyy vuodelta 2014 olevan 500 miljoonan euron eurobondin kuoletus, vuoden 2015 eurobondin osittainen kuoletus ja Maailmanpankin myöntämä politiikkaan perustuva takaus vuodelta 2013. Siihen sisältyy myös niiden suurten ulkomaisten kaupallisten lainojen takaisinmaksu, jotka on ottanut keskeisen tieliikenneinfrastruktuurin toteuttamisesta vastaava yleisten teiden julkinen yritys. Hallitus on pyytänyt IMF:ltä nopean rahoituksen välineen kautta myönnettävää apua, jonka määrä on 177 miljoonaa euroa, sekä Maailmanpankilta lainaa. Tämänhetkisten arvioiden mukaan IMF:n, Maailmanpankin ja EU:n avustusrahoituksen jälkeen jäljelle jäävän rahoitusvajeen määrä on noin 330 miljoonaa euroa. Tässä yhteydessä on perusteltua myöntää makrotaloudellista rahoitusapua 160 miljoonaa euroa.

Itäinen naapurusto

Georgia on tänä vuonna ajautumassa syvään taantumaan rahoitustarpeiden kasvaessa. Koronakriisillä on erittäin suuria vaikutuksia Georgian talouteen. Viimeisten arvioiden mukaan talous supistuu noin 4 prosenttia vuonna 2020. Arvioissa on otettu huomioon viruksen vaikutus. Kriisin vaikutusten lieventämiseksi toteutettujen toimenpiteiden aiheuttamien kustannusten, terveydenhuoltomenojen kasvun ja tulojen vähenemisen vuoksi

julkisen talouden alijäämän odotetaan kasvavan vuonna 2020 noin 8 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Georgian maksutase heikkenee myös palveluista (erityisesti matkailusta) saatavien vientitulojen supistumisen, rahalähetysten vähenemisen, ulkomaisten suorien sijoitusten todennäköisen vähenemisen ja pääomien ulosvirtauksen vuoksi. IMF arvioi alustavasti ulkoisen rahoitusvajeen olevan noin 1,6 miljardia Yhdysvaltain dollaria vuosina 2020–2021. Georgia tarvitsee kansainvälisten kumppaniensa apua tämän vajeen kattamiseksi. Viranomaiset tekivät 14. huhtikuuta IMF:n kanssa virkamiestason sopimuksen, jonka mukaan nykyistä (lähes kokonaan maksettua) laajennettua rahoitusjärjestelyä (EFF) lisätään noin 375 miljoonalla Yhdysvaltain dollarilla. Määrästä 308 miljoonaa dollaria on määrä maksaa vuonna 2020. Maailmanpankin, ADB:n, AFD:n, KfW:n ja EIP:n kanssa neuvotellaan parhaillaan niiden politiikkaperusteisten lainojen lisäämisestä. Georgialla on makrotaloudellisen rahoitusavun ohjelma, jonka viimeinen 25 miljoonan euron erä on tarkoitus maksaa vuoden 2020 toisella neljänneksellä, edellyttäen, että sovitut toimintapolitiittiset ehdot täyttyvät. Useimmat ehdot on jo täytetty. Kaiken kaikkiaan tämänhetkisten tietojen mukaan tämän vuoden arvioidusta rahoitusvajeesta on kattamatta vielä noin 900 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria. Koska näkymät ovat hyvät myös muiden velkojien rahoitusosuuksien osalta, uusi 150 miljoonan euron makrotaloudellisen rahoitusavun ohjelma on perusteltu.

Covid-19-viruksen leviämisen pysäyttämiseen tähtäävien toimenpiteiden ja maailmanlaajuisen taantuman seurausten odotetaan vaikuttavan suuresti Moldovan tasavallan (jäljempänä 'Moldova') talouteen vuonna 2020. Tärkeimmät syyt siihen, miksi kriisi vaikuttaa Moldovan talouteen, ovat rahalähetykset (joiden osuus suhteessa Moldovan BKT:hen on 15 %) ja kauppa kriisin koettelemien maiden, erityisesti EU:n jäsenvaltioiden, kanssa. Moldovan talouden odotetaan ajautuvan taantumaan vuonna 2020, ja maksutaseeseen ja julkiseen talouteen kohdistuu kriisin vuoksi suuria paineita. Ulkoisen rahoituksen vajeen arvioidaan alustavasti olevan 800 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria (noin 7 % suhteessa BKT:hen) vuonna 2020 ja julkisen talouden rahoitusvajeen 10,5 miljardia Moldovan leuta (noin 550 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria). Moldovalla on jonkin verran toimintapolitiittista liikkumavaraa häiriöiden torjumiseksi, sillä sekä julkinen velka että valuuttavaranto ovat viime vuosina kehittyneet myönteisesti IMF:n kolmivuotisen EFF/ECF-ohjelman tuella. Liikkumavaraa ei ole kuitenkaan kovin pitkäksi ajaksi ja on selvää, että se on rajallista. IMF on valmis myöntämään Moldovalle hätäapua noin 240 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria (220 miljoonaa euroa) covid-19-kriisin taloudellisten vaikutusten lieventämiseksi. Moldovalla on makrotaloudellisen rahoitusavun ohjelma, jonka toinen ja kolmas erä, yhteensä 70 miljoonaa euroa, voidaan maksaa, jos ehdot täyttyvät ennen ohjelman päättymistä heinäkuussa 2020. Lisäksi Venäjän myöntämät, vuodeksi 2020 jo ilmoitetut 200 miljoonan euron luotot, jotka oli tarkoitettu pääasiassa infrastruktuuri-investointeihin, voitaisiin kohdentaa uudelleen kriisin vaikutuksiin puuttumiseksi. Koska pääsy kansainvälisille pääomamarkkinoille on kuitenkin rajallinen, Moldova tarvitsee lisäapua ulkoisen rahoitusvajeen kattamiseksi. Tämän vuoksi uusi, 100 miljoonan euron makrotaloudellisen rahoitusavun ohjelma on perusteltu.

Ukrainassa makrotalouden vakauteen on tänä vuonna kohdistunut uusia paineita erityisesti hallituksen äkillisten henkilövaihdosten vuoksi, jotka tapahtuivat maaliskuun alussa eli samaan aikaan kun maailmanlaajuinen koronaviruskriisi alkoi. Rahoitusmarkkinatilanne heikkeni jyrkästi maaliskuun puolivälissä, jolloin eurobondien tuotto lähes kolminkertaistui ennen kuin se vakiintui noin 8 prosenttiin tammikuun lopun 4,4 prosentista. Luottamuksen heikkeneminen, mitä kiihdyttivät odotukset talouden jyrkästä supistumisesta (ennusteet vaihtelivat 4 %:sta 9 %:iin vuonna 2020), johti ulkomaanvaluutan kysynnän kasvuun. Ukrainan keskuspankin oli myytävä maaliskuun toisella puoliskolla

2,2 miljardia Yhdysvaltain dollaria vastaava määrä. Se vähensi maan virallista valuuttavarantoa yli 8 prosenttia helmikuun 2020 lopussa ilmoitetusta 27 miljardista Yhdysvaltain dollarista. Vuoden 2020 tarkistettu talousarvio, jonka parlamentti hyväksyi 13. huhtikuuta, sisältää 2,5 miljardin euron koronavirusrahaston covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi toteutettavia välittömiä toimenpiteitä varten. Ottaen huomioon julkisen talouden odotetun heikkenemisen taantuman vuoksi ja kriisiin liittyvät lisämenot vuoden 2020 julkisen talouden alijäämälukua tarkistettiin ja se on nyt 7,5 prosenttia suhteessa BKT:hen eli 11 miljardia Yhdysvaltain dollariin. Vaikka osa julkisen talouden alijäämästä voidaan rahoittaa kotimaisin resurssein, hallituksella on myös vuonna 2020 erääntyviä ulkomaanvelan takaisinmaksuja 5 miljardin Yhdysvaltain dollarin edestä. IMF arvioi, että vuonna 2020 ulkoinen rahoitusvaje on kaiken kaikkiaan noin 12 miljardia Yhdysvaltain dollaria. Tätä taustaa vasten IMF sopi äskettäin neuvotellun kolmivuotisen ohjelmansa kasvattamisesta 5,5 miljardista Yhdysvaltain dollarista 10 miljardiin Yhdysvaltain dollariin, josta 3,5 miljardia dollaria olisi käytettävissä tänä vuonna. Kun otetaan huomioon Maailmanpankin laina ja EU:n nykyisen makrotaloudellisen rahoitusavun ohjelman jäljellä oleva 500 miljoonan euron erä, jota koskevat ehdot on täytetty ja joka on tarkoitus maksaa vuoden 2020 toisella neljänneksellä (heti kun uutta IMF-ohjelmaa koskevat alustavat toimet on toteutettu), käytettävissä olevan rahoituksen määrä on noin 5 miljardia Yhdysvaltain dollaria. Loput 12 miljardin Yhdysvaltain dollarin suuruisesta vajeesta olisi katettava virallisella lisärahoituksella tai tekemällä nosto virallisesta valuuttavarannosta. Tässä yhteydessä on aiheellista perustaa uusi makrotaloudellisen rahoitusavun ohjelma, jonka kokonaismäärärahat ovat 1,2 miljardia euroa.

Eteläinen naapurusto

Jordaniassa ei voida välttää taantumaa, sillä maksutaseeseen kohdistuu yhä enemmän paineita, mikä kuvastaa maan rajallista poliittista liikkumavaraa. Koronavirusepidemialla odotetaan olevan merkittävä vaikutus Jordanian talouteen, koska se häiritsee kauppavirtoja, globaaleja arvoketjuja ja matkailua. Koska julkisen talouden liikkumavara on rajallinen, Jordania on tähän mennessä ottanut käyttöön pääasiassa rahapoliittisia toimenpiteitä hillitäkseen talouteen kohdistuneita vahinkoja. Laajat sulkutoimet rajoittavat kuitenkin näiden toimenpiteiden tehokkuutta. Talous ajautuu nyt todennäköisesti taantumaa vuonna 2020, millä on vakavia seurauksia jo ennestään suuren työttömyyden (noin 19 % vuoden 2019 lopussa) kannalta. Julkisen talouden alijäämän odotetaan kasvavan yli 5 prosenttiin suhteessa BKT:hen erityisesti verotulojen odotetun vähenemisen vuoksi. Julkinen bruttovelka on näin ollen todennäköisesti yli 100 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2020. Edullisin ehdoin myönnettävien lainojen varmistaminen julkisen talouden alijäämän rahoittamiseksi on ratkaisevan tärkeää, jotta korkotaakka pysyy kurissa ja velanhoitokyky voidaan tukea. Jordaniassa oli jo ennen covid-19-pandemiaa huomattavia ulkoisia rahoitustarpeita. Tätä taustaa vasten EU hyväksyi tammikuussa 2020 500 miljoonan euron makrotaloudellisen rahoitusaputoimen. Covid-19-kriisin myötä nämä tarpeet ovat kasvaneet entisestään. Vaihtotaseen vajeen odotetaan kasvavan matkailun jyrkän vähenemisen vuoksi, ja kehittyvien talouksien kohtaama korkojen huomattava nousu rahoitusmarkkinoilla saattaisi vaarantaa lokakuussa 2020 erääntyvän 1,25 miljardin Yhdysvaltain dollarin eurobondin laina-ajan pidentämisen. Tämänhetkisten tietojen mukaan tämän vuoden arvioidusta rahoitusvajesta on vielä kattamatta 1,5 miljardia Yhdysvaltain dollaria, ja 200 miljoonan euron makrotaloudellinen lisärahoitusapu on perusteltu. Tämä yhdistetään

nykyiseen makrotaloudellisen rahoitusavun ohjelmaan, jolloin kokonaismäärä on 700 miljoonaa euroa¹.

Tunisian huomattavat rahoitustarpeet edellyttävät kansainvälistä tukea talouskriisin pahentuessa. Tunisia ajautuu todennäköisesti taantumaan vuonna 2020, sillä maailmanlaajuisen kysynnän väheneminen ja maaliskuun puolivälissä käyttöön otetut sulkutoimet koronaviruksen leviämisen pysäyttämiseksi vaikuttavat merkittävästi talouden toimintaan. Vaikka raha- ja finanssipoliittisia toimenpiteitä on hyväksytty kriisin taloudellisten vaikutusten lieventämiseksi, makrotalous on edelleen epätasapainossa, poliittinen liikkumavara on vähäinen ja ulkoisen rahoituksen tarve kasvaa vuoden aikana. Laskusuhdanne aiheuttaa vakavia työllisyyteen ja yhteiskunnan vakauteen kohdistuvia paineita. Se johtaa myös julkisen talouden rahoitusaseman vakavaan heikkenemiseen, vähentää tuloja ja lisää talouden ja terveydenhuoltojärjestelmän tukemiseen käytettäviin menoihin kohdistuvia paineita. Tämän seurauksena on todennäköistä, että julkisen talouden alijäämä kasvaa merkittävästi ja julkinen velka lisääntyy vuonna 2020. Hallitus odottaa ennakoitua suurempaa julkisen talouden alijäämää (4,3 % suhteessa BKT:hen), minkä vuoksi tarvittaisiin noin 1 miljardi Yhdysvaltain dollaria (eli 2,6 % suhteessa BKT:hen) ulkoista lisärahoitusta. Maksutasetarpeet ovat vieläkin suuremmat (noin 4,7 % suhteessa BKT:hen), kun otetaan huomioon pandemian odotettu vaikutus yksityiseen sektoriin ja mahdollisuudet saada ulkoista rahoitusta. Rahalähetysten ja matkailun jyrkkä väheneminen (yli 7 % suhteessa BKT:hen) johtaa myös valuuttatulojen vajeeseen, vaikka öljyn hinnat ovat laskeneet. Hallitus ei todennäköisesti pysty kattamaan rahoitustarpeitaan kotimaisilta ja kansainvälisiltä markkinoilta vuonna 2020, ja se on pyytänyt IMF:ltä hätäapua 753 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria (100 % kiintiöstä). Hallitus tarvitsee tänä vuonna noin 3,5 miljardia Yhdysvaltain dollaria ulkoista rahoitusta, ja huhti- ja kesäkuun takaisinmaksuhuiput aiheuttavat likviditeettipaineita. Lisäksi rahoitustarpeet kasvavat edelleen covid-19-pandemiasta julkiseen talouteen kohdistuvien vaikutusten ja vastatoimien mukaisesti. Lisäksi pääsy rahoitusmarkkinoille on edelleen hyvin haastavaa vuoden aikana eikä ennakoitua 1,1 miljardin Yhdysvaltain dollarin liikkeeseenlaskua voida enää pitää itsestäänselvyytenä. Tämänhetkisten tietojen mukaan tämän vuoden arvioidusta rahoitusvajasta on vielä kattamatta noin 2,5 miljardia euroa, ja 600 miljoonan euron makrotaloudellisen rahoitusavun ohjelma on perusteltu.

• **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Ehdotettu makrotaloudellinen rahoitusoperaatio toteutetaan koronaviruspandemiaan liittyvissä erittäin poikkeuksellisissa ja äärimmäisen kiireellisissä olosuhteissa. Ehdotettu makrotaloudellinen rahoitusapu on linjassa sen kanssa, että EU on sitoutunut tukemaan laajentumis- ja naapuruuskumppaneita, joilla on välittömiä taloudellisia vaikeuksia. Ehdotus on johdonmukainen myös suhteessa makrotaloudellisen rahoitusapuvälineen poikkeukselliseen luonteeseen ja sen käyttöä ohjaaviin periaatteisiin, jotka ovat poliittisten ehtojen täytyminen, täydentävyys, ehdollisuus ja talouskuri. Makrotaloudellisten rahoitusapuoperaatioiden voimassaoloaikana komissio edelleen seuraa ja arvioi näiden

¹ Edellyttäen, että makrotaloudellista rahoitusapua koskeva koontipäätös hyväksytään nopeasti, komissio aikoo yhdistää tämän Jordanian makrotaloudellista rahoitusapua koskevan päätöksen täytäntöönpanon tammikuussa 2020 hyväksytyn 500 miljoonan euron makrotaloudellista rahoitusapua koskevan päätöksen kanssa. Tämä tarkoittaisi yhden yhteisymmärryspöytäkirjan tekemistä Jordanian kanssa. Siinä yhdistettäisiin ensimmäiseen ja toiseen maksuerään molempien päätösten lainaosat, kun taas kolmas maksuerä tulisi yksinomaan tammikuun 2020 päätöksestä. Kummankin päätöksen mukaisia saatavuusaikoja noudatettaisiin.

kriteerien täyttymistä sekä arvioi tiiviissä yhteistyössä Euroopan ulkosuhdehallinnon kanssa poliittisten ehtojen täyttymistä.

Rahoitusavun täytäntöönpanossa komissio varmistaa johdonmukaisuuden viimeaikaisten ja käynnissä olevien makrotaloudellisten rahoitusapuoperaatioiden kanssa, erityisten niiden, joita toteutetaan seuraavien makrotaloudellista rahoitusapua koskevien päätösten nojalla:

- Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2016/1112, annettu 6 päivänä heinäkuuta 2016, makrotaloudellisen lisärahoitusavun myöntämisestä Tunisialle;
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2017/1565, annettu 13 päivänä syyskuuta 2017, makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä Moldovan tasavallalle;
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2018/598, annettu 18 päivänä huhtikuuta 2018, makrotaloudellisen lisärahoitusavun myöntämisestä Georgialle;
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2018/947, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2018, makrotaloudellisen lisärahoitusavun myöntämisestä Ukrainalle;
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2020/33, annettu 15 päivänä tammikuuta 2020, makrotaloudellisen lisärahoitusavun myöntämisestä Jordanian hašemiittiselle kuningaskunnalle.
- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

EU ottaa käyttöön kaikki käytettävissä olevat välineet ja koordinoi toimintaansa tiiviisti jäsenvaltioiden ja eurooppalaisten rahoituslaitosten kanssa, jotta covid-19-kriisiin voidaan vastata tehokkaasti EU:n ulkopuolella ”Team Europe” -aloitteen puitteissa. EU:n makrotaloudellinen rahoitusapu on osa laajentumis- ja naapuruusalueita koskevaa lähestymistapaa, ja se täydentää liittymistä valmistelevasta tukivälineestä ja Euroopan naapuruusvälineestä, mukaan lukien naapuruuspolitiikan investointijärjestelyn ja Länsi-Balkanin investointifoorumin kautta toteutettavat rahoitusta yhdistävät toimet ja rahoitusosuudet rahoitusvälineisiin, käyttöön otettavat avustukset, joiden yhteismäärä on 3,87 miljardia euroa. Lisäksi julkisen ja yksityisen sektorin investointeihin myönnetään edelleen lainoja Euroopan investointipankin ulkoisen lainanantovaltuutuksen nojalla. Naapurusto hyötyy myös investointiohjelmista, joiden tukena ovat Euroopan kestävä kehityksen rahaston 0,5 miljardin euron takuut ja jotka kohdistuvat enimmäkseen pk-yritysten rahoitukseen.

EU:n makrotaloudellisella rahoitusavulla tuettaisiin viranomaisten pyrkimyksiä luoda asianmukainen kehys lyhyen aikavälin makrotalouspolitiikan uudistuksia ja rakenneuudistuksia varten ja lisättäisiin näin EU:n (kaikkien toimenpiteiden), myös muiden rahoitusvälineidensä puitteissa toteuttamien toimien, lisäarvoa ja tuloksellisuutta.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE

JA

- **Oikeusperusta**

Ehdotuksen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 212 artikla. Nykyisessä kriisitilanteessa tämä ehdotus voisi perustua myös SEUT-sopimuksen 213 artiklaan. Komissio on kuitenkin päättänyt antaa sen SEUT-sopimuksen 212 artiklan perusteella, jolloin noudatetaan tavallista lainsäätämisyjärjestystä, ja Euroopan parlamentti osallistuu menettelyyn täysimääräisesti. Komissio luottaa Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteistyöhön, jotta ehdotus voidaan hyväksyä nopeasti.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Ehdotus ei kuulu unionin yksinomaiseen toimivaltaan. Koska jäsenvaltiot eivät voi yksin riittävällä tavalla saavuttaa ehdotuksen tavoitteita, jotka liittyvät tuensaajamaan makrotalouden lyhyen aikavälin vakauden palauttamiseen, vaan ne voidaan saavuttaa paremmin Euroopan unionin tasolla, ehdotukseen sovelletaan toissijaisuusperiaatetta. Tärkeimpiä syitä ovat avunantajien toiminnan suurempi mittakaava ja koordinoinnin helpottaminen avun tehokkuuden maksimoimiseksi.

- **Suhteellisuusperiaate**

Ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen, sillä siinä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen makrotalouden lyhyen aikavälin vakautta koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi lieventämällä maksujen laiminlyönnin riskiä.

Kun otetaan huomioon tuensaajan ulkoisen rahoituksen tarpeiden suuruus vuosina 2020 ja 2021, rahoitusavun määrä vastaa suhteellisen pientä osaa näistä tarpeista. EU:n osuus katsotaan asianmukaiseksi, kun otetaan huomioon rahoitusapu, jonka muut kahden- ja monenväliset avun- ja luotonantajat ovat luvanneet tuensaajille.

- **Toimintatavan valinta**

Hankerahoitus tai tekninen apu ei soveltuisi tai riittäisi näiden makrotaloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen. Tärkein lisäarvo, joka makrotaloudellisesta rahoitusavusta saataisiin verrattuna muihin EU:n välineisiin, olisi se, että sillä voitaisiin helpottaa nopeasti tuensaajien ulkoisia rahoitusvaikeuksia ja edistää vakaan makrotalouden kehityksen luomista – muun muassa parantamalla maksutaseen kestävyyttä ja talousarviotilannetta – ja asianmukaisen kehityksen tarjoamista rakenneuudistuksille. Makrotaloudellisella rahoitusavulla helpotetaan asianmukaisen makrotalouden ja rakennepolitiikan kokonaiskehityksen käyttöönottoa ja tehostetaan mahdollisesti sitä kautta toimia, joita tuensaajamaissa ja -kohteissa rahoitetaan EU:n muista, kapea-alaisemmista rahoitusvälineistä.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTIEN TULOKSET

- **Voimassa olevan lainsäädännön jälkiarviointit/toimivuustarkastukset**

Kaikista makrotaloudellisista rahoitusaputoimista tehdään jälkiarviointi yleensä kahden vuoden kuluessa tuen myöntämistä koskevassa lainsäädäntöpäätöksessä määritellyn saatavuusajan päättymisestä. Tavoite on kahtalainen: i) analysoidaan makrotaloudellisen

rahoitusavun vaikutuksia tuensaajan talouteen ja erityisesti sen ulkoisen rahoitusaseman kestävyys; ii) arvioidaan EU:n tukitoimien lisäarvoa.

Tähän mennessä tehdyissä arvioinneissa todetaan, että makrotaloudelliset rahoitusaputoimet edistävät tuensaajien ulkoisen kestävyysparantamista, makrotalouden vakautta ja rakenneuudistusten toteuttamista. Makrotaloudelliset rahoitusaputoimet ovat vaikuttaneet myönteisesti tuensaajan maksutaseeseen ja auttaneet talousarvioon liittyvien rajoitteiden löysäämistä. Niiden ansiosta talouskasvu on myös hieman nopeampaa.

Kaikissa arvioinneissa korostetaan, että EU:n makrotaloudellisen rahoitusavun tärkeitä piirteitä verrattuna vaihtoehtoisiin rahoituslähteisiin ovat sen erittäin edulliset ehdot eli suhteellisen alhaiset korot sekä pitkä erääntymisaika ja pitkä lyhennysvapaa jakso. Tämä luo julkiseen talouteen liikkumavaraa ja edistää julkisen velan kestävyttä.

Jälkiarvioinnit vahvistavat myös, että aiemmat makrotaloudellista rahoitusapua koskevat sopimukset pantiin täytäntöön tehokkaasti. Lisäksi niitä koordinoitiin hyvin muiden EU:n ohjelmien ja muiden avunantajien (erityisesti IMF:n ja Maailmanpankin) ohjelmien kanssa. Makrotaloudellisen rahoitusavun politiikkaehdot pidetään erillään IMF:n ehdoista, mutta ne täydentävät ja/tai vahvistavat toisiaan. Viimeaikaiset kokemukset osoittavat, että kahden riippumattoman mutta koordinoitun ohjelman olemassaolo vahvistaa kykyä tuottaa tuloksia täydentävien ehtojen ja yhdistettyjen taloudellisten resurssien avulla.

Arvioinneissa todetaan myös kunkin makrotaloudellisen rahoitusaputoimen puutteet, joista yleisimpiä ovat näkyvyyden puute ja toisinaan pitkä neuvotteluprosessi. Komissio jatkaa havaittujen rajoitusten tarkastelua vuosina 2010–2020 toteutettujen toimien arvioinnissa, joka on tarkoitus käynnistää vuonna 2020. Tämä arviointi voisi myös tarjota hyvän perustan jatkopohdintoille makrotaloudellisen rahoitusapuvälineen soveltamisalasta ja muista näkökohdista sekä sen vuorovaikutuksesta EU:n muiden ulkopoliittisten välineiden kanssa.

Kaikki loppukertomukset makrotaloudellisten rahoitusaputoimien loppuun saatetuista jälkiarvioinneista julkaistaan osoitteessa https://ec.europa.eu/info/evaluation-reports-economic-and-financial-affairs-policies-and-spending-activities_en.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Makrotaloudellinen rahoitusapu on erottamaton osa EU:n ja laajemman kansainvälisen yhteisön vastausta covid-19-kriisiin. Laatiessaan tätä rahoitusapua koskevaa ehdotusta komission yksiköt ovat kuulleet IMF:ää, joka on parhaillaan ottamassa käyttöön mittavaa rahoitusohjelmaa, sekä muita monen- ja kahdenvälisiä luoton- ja avunantajia. Komissio on ollut säännöllisesti yhteydessä myös potentiaalisten tuensaajien kansallisiin viranomaisiin.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Koska hyväksymismenettelyllä on kiire, komissio tekee operatiivisen arvioinnin, jossa tarkastellaan tuensaajan julkisten rahoitusketjujen ja hallinnollisten menettelyiden laatua ja luotettavuutta. Tarvittaessa komissiota avustavat ulkopuoliset asiantuntijat.

- **Vaikutustenarviointi**

EU:n makrotaloudellinen rahoitusapu on hätäapuväline, jonka tarkoituksena on lieventää kumppanien maksulaiminlyöntien ja talouden romahtamisen riskiä vastaamalla tuensaajien ulkoisiin lyhyen aikavälin rahoitustarpeisiin. Samalla tuetaan politiikkatoimia, joilla pyritään

vahvistamaan maksutasetta ja julkisen talouden rahoitusasemaa ja tukemaan uutta kestävä kasvua. Komission paremman sääntelyn suuntaviivojen (SWD(2015) 111 final) mukaisesti tästä makrotaloudellista rahoitusapua koskevasta ehdotuksesta ei tarvitse tehdä vaikutustenarviointia, sillä tällaisessa hätätilanteessa on poliittisesti välttämätöntä toimia nopeasti.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Suunniteltu rahoitusapu on tarkoitus antaa lainoina, ja se olisi rahoitettava lainanotto-toiminnalla, jonka komissio hoitaa EU:n puolesta. Rahoitusavun talousarviovaikutukset vastaavat määrää, joka on 9 prosenttia nostettujen lainojen määrästä ja joka maksetaan EU:n ulkosuhteisiin liittyvien hankkeiden takuurahastoon. Kun oletetaan, että lainat nostetaan vuonna 2020, takuurahastoon suoritettavat maksut toteutuvat takuurahastomekanismin hallinnointisääntöjen² mukaisesti vuonna $n+2$, ja vuosi n on lainan nostovuosi. Vuonna 2020 nostettujen lainojen talousarviovaikutukset, enimmäismäärältään 270 miljoonaa euroa, kohdistuvat näin ollen vuoden 2022 talousarvioon. Jos osa lainoista nostetaan vuonna 2021, vastaava rahoitus tapahtuu vuoden 2023 talousarviosta.

Komissio katsoo, että takuurahastoon siirretyt määrät tarjoavat riittävän puskurin, jolla suojataan EU:n talousarvio makrotaloudellisen rahoitusavun lainoihin liittyviltä ehdollisilta veloilta. Ei voida kuitenkaan sulkea pois sitä mahdollisuutta, että nykyiset makrotaloudelliset olosuhteet ja luottoriskien potentiaalinen keskittyminen voivat lisätä tarvetta siirtää takuurahastoon lisävaroja lainojen elinkaaren aikana.

Komissio arvioi, että ehdotettujen makrotaloudellisten rahoitusaputoimien talousvaikutukset pystytään kattamaan komission seuraavaa monivuotista rahoituskehystä koskevassa ehdotuksessa.

5. LISÄTIEDOT

• Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt

Euroopan unioni myöntää kumppaneille makrotaloudellista rahoitusapua yhteensä enintään 3 miljardia euroa keskipitkän ja pitkän ajan lainoina, joilla katetaan niiden jäljellä olevia ulkoisia rahoitustarpeita vuosina 2020 ja 2021.

Rahoitustarpeiden alustavan arvioinnin perusteella makrotaloudellinen rahoitusapu jaetaan tuensaajille seuraavasti:

- 180 miljoonaa euroa Albanian tasavallalle
- 250 miljoonaa euroa Bosnia ja Hertsegovinalle
- 150 miljoonaa euroa Georgialle
- 200 miljoonaa euroa Jordanian hašemiittiselle kuningaskunnalle
- 100 miljoonaa euroa Kosovolle
- 100 miljoonaa euroa Moldovan tasavallalle
- 60 miljoonaa euroa Montenegrolle
- 160 miljoonaa euroa Pohjois-Makedonian tasavallalle

² Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 480/2009, annettu 25 päivänä toukokuuta 2009, takuurahaston perustamisesta ulkosuhteisiin liittyville hankkeille (EUVL L 145, 10.6.2009, s. 10).

- 600 miljoonaa euroa Tunisian tasavallalle
- 1,2 miljardia euroa Ukrainalle.

Rahoitusapu on tarkoitus maksaa kahtena lainaeränä. Ensimmäinen erä on tarkoitus maksaa vuoden 2020 puolivälin tienoilla. Toinen erä voitaisiin suorittaa vuoden 2020 viimeisellä neljänneksellä tai vuoden 2021 alkupuoliskolla edellyttäen, että kyseiseen erään liittyvät politiikkatoimet toteutetaan ajallaan.

Komissio hallinnoi rahoitusapua. Siihen sovelletaan EU:n varainhoitoasetuksen mukaisia petosten torjuntaa ja muita väärinkäytöksiä koskevia erityissäännöksiä.

Komissio ja kunkin kumppanin viranomaiset tekevät yhteisymmärryspöytäkirjan, jossa esitetään ehdotettuun makrotaloudelliseen rahoitusapuun liittyvät rakenneuudistustoimenpiteet ja niiden ajoitukseen ja järjestykseen liittyvät näkökohdat. Lisäksi kuten yleensäkin makrotaloudellisen rahoitusavun yhteydessä, erien maksamisen ehtona on muun muassa se, että IMF:n ohjelman toteutus on sujunut tyydyttävästi ja että kumppani edelleen nostaa IMF:n varoja.

Ehdotus sisältää raukeamislausekkeen. Ehdotettu rahoitusapu on saatavilla 12 kuukauden ajan alkaen ensimmäisestä yhteisymmärryspöytäkirjan voimaantulon jälkeisestä päivästä.

Komissio antaa vuosittain Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän päätöksen täytäntöönpanosta edeltävänä vuonna. Lisäksi komissio arvioi tuen tavoitteiden saavuttamisen. Tämä tehdään myös jälkiarvioinnissa, jonka komissio toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään kahden vuoden kuluttua tuen saatavuusajan päättymisestä.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS**makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä laajentumis- ja naapuruuskumppaneille covid-19-pandemiakriisin yhteydessä**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 212 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksikössä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksiköstä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Nykyisellä covid-19-kriisillä on erittäin haitallisia vaikutuksia talouden ja rahoitusjärjestelmän vakauteen laajentumis- ja naapuruusalueilla. Kumppanien maksutaseen ja julkisen talouden tilanne on tällä hetkellä heikko ja heikkenee edelleen nopeasti, ja talous on kääntymässä taantumaan. EU:lla on vahvat perusteet toimia nopeasti ja päättäväisesti näiden talouksien tukemiseksi. Tämä unionin makrotaloudellista rahoitusapua koskeva ehdotus kattaa näin ollen kymmenen kumppania: Albanian tasavalta, Bosnia ja Hertsegovina, Kosovo* Montenegro ja Pohjois-Makedonian tasavalta laajentumisprosessissa mukana olevalla alueella; Georgia, Moldovan tasavalta ja Ukraina itäisessä naapurustossa sekä Jordanian hašemiittinen kuningaskunta ja Tunisian tasavalta eteläisessä naapurustossa (jäljempänä 'kumppani(t)').
- (2) Tuen kiireellisyys liittyy kumppanien välittömään rahoitustarpeeseen niiden varojen lisäksi, joita myönnetään muiden EU:n välineiden sekä kansainvälisten rahoituslaitosten, EU:n jäsenvaltioiden ja muiden kahdenvälisten avunantajien kautta; näin viranomaisille voidaan luoda lyhyen aikavälin poliittista liikkumavaraa, jotta ne voivat toteuttaa toimenpiteitä covid-19-kriisin aiheuttamien taloudellisten vaikeuksien torjumiseksi.
- (3) Kunkin kumppanin viranomaiset ja Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF) ovat sopineet tai niiden odotetaan lähiaikoina sopivan ohjelmasta, jota tuetaan IMF:n kanssa tehtävällä rahoitusjärjestelyllä.

*

Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244/1999 ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

- (4) Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun olisi oltava poikkeuksellinen rahoitusväline, jolla myönnetään sitomatonta ja kohdentamatonta maksutasetukea kumppanin välittömiin ulkoisiin rahoitustarpeisiin vastaamiseksi yhdessä Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) kanssa tehdyn maksujärjestelyn kanssa, johon sovelletaan sovittua talousuudistusohjelmaa. Covid-19-kriisin yhteydessä unionin makrotaloudellisen rahoitusavun olisi oltava myös niiden kumppanien saatavilla, jotka saavat IMF:n hätärahoitusta, joka voidaan saada ilman edeltäviä toimia ja/tai ehtoja, kuten nopean rahoitusvälineen kautta. Avun olisi sen vuoksi oltava kestoaltaan lyhyempää, se olisi rajattava kahteen maksuerään ja sillä olisi tuettava rajoitetun määrän uudistustoimenpiteitä sisältävän poliittisen ohjelman täytäntöönpanoa.
- (5) Unionin rahoitustuki kumppaneille on laajentumis- ja naapuruuspolitiikan aloilla vahvistetun unionin politiikan mukaista.
- (6) Koska kumppanit ovat joko liittymistä valmistelevia kumppaneita tai Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvia kumppaneita, ne voivat saada unionin makrotaloudellista rahoitusapua.
- (7) Koska kumppanien voimakkaasti kasvavien ulkoisen rahoituksen tarpeiden odotetaan olevan selvästi suuremmat kuin IMF:n ja muiden monenvälisten laitosten tarjoamat resurssit, unionin kumppaneille antaman makrotaloudellisen rahoitusavun katsotaan näissä poikkeuksellisissa olosuhteissa olevan asianmukainen vastaus kumppaneiden pyyntöön saada tukea rahoituksen vakauttamiseen. Unionin makrotaloudellisella rahoitusavulla tuettaisiin talouden vakauttamista täydentämällä IMF:n rahoitusjärjestelyllä käyttöön asetettuja resursseja.
- (8) Unionin makrotaloudellisella rahoitusavulla olisi tuettava kumppanien kestävän ulkoisen rahoitusaseman palauttamista ja siten tuettava niiden taloudellista ja sosiaalista kehitystä.
- (9) Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun määrä perustuu kunkin kumppanin jäljelle jäävien ulkoisen rahoituksen tarpeiden alustavaan arviointiin, ja siinä otetaan huomioon kumppanin kyky rahoittaa itse omia tarpeitaan omilla varoillaan ja erityisesti sen käytössä olevat kansainväliset valuuttavarannot. Unionin makrotaloudellisella rahoitusavulla olisi täydennettävä IMF:n ja Maailmanpankin ohjelmia ja rahoitusta. Määritettäessä avun määrää huomioon otetaan myös tarve varmistaa oikeudenmukainen taakanjako unionin ja muiden avunantajien välillä sekä unionin muiden ulkoisten rahoitusvälineiden aiempi käyttäminen ja unionin kaikkien toimenpiteiden tuottama lisäarvo.
- (10) Komission olisi varmistettava, että unionin makrotaloudellinen rahoitusapu on oikeudellisesti ja sisällöltään ulkoisen toiminnan keskeisten periaatteiden sekä ulkoisen toiminnan eri alojen ja muiden asiaankuuluvien unionin politiikkojen tavoitteiden ja niiden yhteydessä toteutettujen toimenpiteiden mukainen.
- (11) Unionin makrotaloudellisella rahoitusavulla olisi tuettava unionin kumppaneihin soveltamaa ulkoista politiikkaa. Komission yksiköiden ja Euroopan ulkosuhdehallinnon olisi työskenneltävä tiiviisti yhdessä koko makrotaloudellisen rahoitusapuoperaation keston ajan unionin ulkopoliitiikan yhteensovittamiseksi ja sen johdonmukaisuuden varmistamiseksi.
- (12) Unionin makrotaloudellisella rahoitusavulla olisi tuettava kumppanien sitoutumista arvoihin, jotka ovat yhteisiä unionin kanssa, mukaan lukien demokratia, oikeusvaltion periaate, hyvä hallintotapa, ihmisoikeuksien kunnioittaminen, kestävä kehitys ja

köyhyysvähentäminen, sekä niiden sitoutumista avoimen, sääntöihin perustuvan ja oikeudenmukaisen kaupan periaatteisiin.

- (13) Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun ennakkoedellytyksenä on, että kumppanit noudattavat tehokkaita demokraattisia mekanismeja, kuten parlamentaarista monipuoluejärjestelmää ja oikeusvaltion periaatetta, ja takaavat ihmisoikeuksien kunnioittamisen. Lisäksi unionin makrotaloudellisen rahoitusavun erityistavoitteina olisi oltava kumppanien julkisten varainhoitojärjestelmien tehokkuuden, läpinäkyvyyden ja vastuuvollisuuden lisääminen ja sellaisten rakenneuudistusten edistäminen, joilla pyritään tukemaan kestävä kasvua ja julkisen talouden vakauttamista. Komission ja Euroopan ulkosuhdehallinnon olisi säännöllisesti seurattava sekä edellytysten täyttymistä että näiden tavoitteiden saavuttamista.
- (14) Jotta unionin makrotaloudelliseen rahoitusapuun liittyvät unionin taloudelliset edut voidaan suojata tehokkaasti, kumppanien olisi toteutettava asianmukaisia toimenpiteitä, jotka liittyvät petosten, korruption ja muiden rahoitusapuun mahdollisesti liittyvien sääntöjenvastaisuuksien estämiseen ja torjumiseen. Lisäksi olisi säädettävä, että komissio huolehtii tarkastuksista, tilintarkastustuomioistuim suorittaa tilintarkastuksia ja Euroopan syyttäjänvirasto käyttää toimivaltaansa.
- (15) Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun maksaminen ei rajoita Euroopan parlamentin ja neuvoston valtuuksia (unionin budjettivallan käyttäjinä).
- (16) Makrotaloudellisen rahoitusavun edellyttämien määrärahojen olisi vastattava monivuotisessa rahoituskehityksessä vahvistettuja talousarviomäärärahoja.
- (17) Komission olisi hallinnoitava unionin makrotaloudellista rahoitusapua. Sen varmistamiseksi, että Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat seurata tämän päätöksen täytäntöönpanoa, komission olisi annettava niille säännöllisesti tietoja rahoitusavun täytäntöönpanosta ja toimitettava niille asiaan liittyvät asiakirjat.
- (18) Jotta voidaan varmistaa tämän päätöksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011³ mukaisesti.
- (19) Unionin makrotaloudelliseen rahoitusapuun olisi sovellettava talouspoliittisia ehtoja, jotka vahvistetaan yhteisymmärryspöytäkirjassa. Yhdenmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi sekä tehokkuussyistä komissio olisi valtuutettava neuvottelemaan tällaisista ehdoista kumppanin viranomaisten kanssa jäsenvaltioiden edustajista muodostuvan komitean valvonnassa asetuksen (EU) N:o 182/2011 mukaisesti. Mainitun asetuksen mukaisesti neuvoo-antavaa menettelyä olisi sovellettava pääsääntöisesti kaikkiin muihin kuin asetuksessa säädettyihin tapauksiin. Kun otetaan huomioon yli 90 miljoonan euron suuruisen rahoitusavun mahdollisesti huomattava vaikutus, on asianmukaista käyttää tarkastelumenettelyä kyseisen raja-arvon ylittävien toimien osalta. Kun otetaan huomioon unionin kullekin kumppanille myöntämän makrotaloudellisen rahoitusavun määrä, yhteisymmärryspöytäkirjan hyväksymiseen, samoin kuin rahoitusavun mahdolliseen vähentämiseen, keskeyttämiseen tai peruuttamiseen, olisi sovellettava neuvoo-antavaa menettelyä Montenegron kanssa ja tarkastelumenettelyä muiden tämän päätöksen soveltamisalaan kuuluvien kumppanien kanssa,

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Unioni myöntää Albanian tasavallalle, Bosnia ja Hertsegovinalle, Georgialle, Jordanian hašemiittiselle kuningaskunnalle, Kosovolle, Moldovan tasavallalle, Montenegrolle, Pohjois-Makedonian tasavallalle, Tunisian tasavallalle ja Ukrainalle, jäljempänä 'kumppani(t)', makrotaloudellista rahoitusapua, jäljempänä 'unionin makrotaloudellinen rahoitusapu', yhteensä enintään 3 miljardia euroa tukeakseen kumppanien talouden vakauttamista ja merkittävää uudistusohjelmaa. Rahoitusavulla autetaan kattamaan kumppanien kiireelliset maksutasetarpeet, jotka on yksilöity Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) tukemassa ohjelmassa, ja se on käytettävissä seuraavasti:
 - a) 180 miljoonaa euroa Albanian tasavallalle;
 - b) 250 miljoonaa euroa Bosnia ja Hertsegovinalle;
 - c) 150 miljoonaa euroa Georgialle;
 - d) 200 miljoonaa euroa Jordanian hašemiittiselle kuningaskunnalle;
 - e) 100 miljoonaa euroa Kosovolle;
 - f) 100 miljoonaa euroa Moldovan tasavallalle;
 - g) 60 miljoonaa euroa Montenegrolle;
 - h) 160 miljoonaa euroa Pohjois-Makedonian tasavallalle;
 - i) 600 miljoonaa euroa Tunisian tasavallalle;
 - j) 1,2 miljardia euroa Ukrainalle.
2. Unionin makrotaloudellinen rahoitusapu myönnetään kullekin kumppanille kokonaisuudessaan lainoina. Komissiolle annetaan valtuudet lainata tarvittavat varat unionin puolesta pääomamarkkinoilta tai rahoituslaitoksilta ja lainata ne edelleen kumppanille. Lainojen keskimääräinen takaisinmaksuaika on enintään 15 vuotta.
3. Komissio hallinnoi unionin makrotaloudellisen rahoitusavun maksamista IMF:n ja kumppanin välisten sopimusten tai yhteisymmärryspöytäkirjojen mukaisesti. Komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle säännöllisesti tietoja unionin makrotaloudellisen rahoitusavun kehityksestä, myös sen maksamisesta, ja toimittaa kyseisille toimielimille asiaan liittyvät asiakirjat hyvissä ajoin.
4. Unionin makrotaloudellinen rahoitusapu on saatavilla 12 kuukauden ajan 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun yhteisymmärryspöytäkirjan voimaantulon jälkeisestä päivästä.
5. Jos kumppanin rahoitustarpeet vähenevät olennaisesti alkuperäisiin ennusteisiin nähden unionin makrotaloudellisen rahoitusavun maksukaudella, komissio vähentää avun määrää tai keskeyttää tai peruuttaa avun 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

2 artikla

1. Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun ennakkoedellytyksenä on, että kumppani noudattaa tehokkaita demokraattisia mekanismeja, kuten parlamentaarista

monipuoluejärjestelmää ja oikeusvaltion periaatetta, ja takaa ihmisoikeuksien kunnioittamisen.

2. Komissio ja Euroopan ulkosuhdehallinto valvovat tämän edellytyksen täyttymistä unionin makrotaloudellisen rahoitusavun koko elinkaaren ajan.
3. Tämän artiklan 1 ja 2 kohtaa sovelletaan neuvoston päätöksen 2010/427/EU⁴ mukaisesti.

3 artikla

1. Komissio sopii 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen kunkin kumppanin viranomaisten kanssa unionin makrotaloudelliseen rahoitusapuun liitettävistä selkeästi määritellyistä talouspolitiikkaa ja rahoitusta koskevista ehdoista, joissa keskitytään rakenneuudistuksiin ja vakaaseen julkiseen talouteen; nämä ehdot vahvistetaan yhteisymmärryspöytäkirjassa, jäljempänä 'yhteisymmärryspöytäkirja', johon sisältyy mainittujen ehtojen täyttämisen aikataulu. Yhteisymmärryspöytäkirjassa esitettyjen talouspolitiikkaa ja rahoitusta koskevien ehtojen on oltava yhdenmukaisia 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen sopimusten tai yhteisymmärryspöytäkirjojen kanssa, mukaan lukien kumppanin IMF:n tuella toteuttamat makrotalouden sopeutusohjelmat ja rakenneuudistusohjelmat.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuilla ehdoilla pyritään erityisesti parantamaan kumppanien julkisten varainhoitojärjestelmien tehokkuutta, läpinäkyvyyttä ja vastuullisuutta muun muassa unionin makrotaloudellisen rahoitusavun käytön osalta. Poliittikkatoimenpiteitä suunniteltaessa on otettava asianmukaisesti huomioon myös edistymisen markkinoiden vastavuoroisessa avaamisessa, sääntöihin perustuvan ja oikeudenmukaisen kaupan kehitys ja muut unionin ulkoisen politiikan painopisteet. Komissio seuraa säännöllisesti, miten näiden tavoitteiden saavuttamisessa edistytään.
3. Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun yksityiskohtaiset rahoitusehdot vahvistetaan komission ja kunkin kumppanin viranomaisten välisessä erillisessä lainasopimuksessa.
4. Komissio tarkistaa säännöllisin väliajoin, että 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettut edellytykset täyttyvät edelleen, mukaan lukien sen, onko kumppanin talouspolitiikka unionin makrotaloudellisen rahoitusavun tavoitteiden mukaista. Tätä varten komissio sovittaa toimintansa tiiviisti yhteen IMF:n ja Maailmanpankin ja tarvittaessa Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa.

4 artikla

1. Komissio asettaa unionin makrotaloudellisen rahoitusavun saataville kahtena lainaeränä edellyttäen, että 3 kohdassa tarkoitettut edellytykset täyttyvät. Kunkin erän suuruus vahvistetaan 3 artiklassa tarkoitettussa yhteisymmärryspöytäkirjassa.
2. Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun määrät rahoitetaan tarvittaessa neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 480/2009⁵ mukaisesti.

⁴ Neuvoston päätös 2010/427/EU, annettu 26 päivänä heinäkuuta 2010, Euroopan ulkosuhdehallinnon organisaatiosta ja toiminnasta (EUVL L 201, 3.8.2010, s. 30).

⁵ Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 480/2009, annettu 25 päivänä toukokuuta 2009, takurahaston perustamisesta ulkosuhteisiin liittyville hankkeille (EUVL L 145, 10.6.2009, s. 10).

3. Komissio tekee päätöksen erien maksamisesta sen perusteella, täyttyvätkö kaikki seuraavat edellytykset:
- a) 2 artiklassa säädetty ennakkoedellytys;
 - b) jatkuvasti tyydyttävät tulokset IMF:n muun kuin ennalta varautuvan luottojärjestelyn täytäntöönpanosta;
 - c) yhteisymmärryspöytäkirjassa sovittujen talouspolitiikkaa ja rahoitusta koskevien ehtojen noudattaminen tyydyttävällä tavalla.
- Toinen erä voidaan periaatteessa maksaa aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua ensimmäisen erän maksamisesta.
4. Jos 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut edellytykset eivät täyty, komissio keskeyttää tilapäisesti tai peruuttaa unionin makrotaloudellisen rahoitusavun maksamisen. Tällaisissa tapauksissa se ilmoittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle keskeyttämisen tai peruuttamisen syyt.
5. Unionin makrotaloudellinen rahoitusapu maksetaan kumppanin keskuspankille. Ellei yhteisymmärryspöytäkirjassa toisin sovita ja edellyttäen, että siinä vahvistetaan jäljellä oleva julkisen talouden rahoitustarve, unionin varat voidaan siirtää valtiovarainministeriölle, joka on lopullinen tuensaaja.

5 artikla

1. Unionin makrotaloudelliseen rahoitusapuun liittyvät lainanotto- ja lainanantotoimet suoritetaan euromääräisinä ja käyttäen samaa arvopäivää, eikä niistä saa aiheutua unionille tilannetta, jossa anto- ja ottolainauksen erääntymisaikat poikkeavat toisistaan, eikä unionia saa asettaa alttiiksi valuuttakurssi- tai korkoriskeille tai muille kaupallisille riskeille.
2. Olosuhteiden salliessa ja kumppanin pyynnöstä komissio voi toteuttaa tarvittavat toimet sen varmistamiseksi, että lainaehtoihin sisältyy aikaistettua takaisinmaksua koskeva lauseke ja että vastaava lauseke sisältyy myös lainanottotoimien ehtoihin.
3. Jos olosuhteet sallivat lainan korkokannan parantamisen ja jos kumppani sitä pyytää, komissio voi päättää jälleenrahoittaa kaikki alkuperäiset lainansa tai osan niistä tai se voi järjestellä rahoitusehdot uudelleen. Jälleenrahoitus- tai uudelleenjärjestelytoimet on toteutettava 1 ja 4 kohdan mukaisesti, eivätkä ne saa pidentää kyseisen lainan erääntymisaikaa tai kasvattaa jälleenrahoituksen tai uudelleenjärjestelyn ajankohtana jäljellä olevan pääoman määrää.
4. Kumppanin on maksettava kaikki kulut, joita unionille aiheutuu tämän päätöksen mukaisista lainanotto- ja lainanantotoimista.
5. Komissio tiedottaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen toimien etenemisestä.

6 artikla

1. Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun täytäntöönpanossa noudatetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) 2018/1046⁶.
2. Unionin makrotaloudellinen rahoitusapu pannaan täytäntöön suoran hallinnoinnin avulla.
3. Edellä olevan 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun lainasopimukseen on sisällytettävä määräykset, joilla
 - a) varmistetaan, että kumppani tarkistaa säännöllisesti, että unionin talousarviosta myönnettyä rahoitusta on käytetty oikein, toteuttaa tarkoituksenmukaiset toimenpiteet väärinkäytösten ja petosten estämiseksi ja tarvittaessa ryhtyy oikeudellisiin toimenpiteisiin periäkseen takaisin tämän päätöksen nojalla myönnettyt varat, jotka on käytetty väärin;
 - b) varmistetaan unionin taloudellisten etujen suojaaminen ja etenkin määrätään erityistoimenpiteistä unionin makrotaloudelliseen rahoitusapuun kohdistuvien petosten, korruption ja muiden sääntöjenvastaisuuksien estämiseksi ja torjumiseksi neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95⁷, neuvoston asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96⁸ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013⁹ mukaisesti sekä neuvoston asetuksen (EU) 2017/1939¹⁰ mukaisesti niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka osallistuvat Euroopan syyttäjänvirastoa koskevaan tiiviimpään yhteistyöhön. Tätä varten Euroopan petostentorjuntavirastolle (OLAF) on nimenomaisesti annettava valtuudet suorittaa tutkimuksia, mukaan lukien erityisesti paikan päällä suoritettavat tarkastukset ja todentamiset, joihin sisältyy digitaalinen rikostutkinta ja haastatteluja;
 - c) annetaan komissiolle tai sen edustajille nimenomaiset valtuudet suorittaa tarkastuksia, paikan päällä suoritettavat tarkastukset ja todentamiset mukaan lukien;
 - d) annetaan komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle nimenomaiset valtuudet toimittaa tarkastuksia unionin makrotaloudellisen rahoitusavun saatavuusaikana ja sen jälkeen, mukaan lukien asiakirjoihin ja tarkastuskäynteihin perustuvat tarkastukset, kuten operatiiviset arvioinnit;

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä ja asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

⁷ Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1).

⁸ Neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2).

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

¹⁰ Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisesta (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

- e) varmistetaan, että unionilla on oikeus lainan aikaistettuun takaisinmaksuun, jos on osoitettu, että kumppani on unionin makrotaloudellisen rahoitusavun hallinnoinnissa sekaantunut petokseen tai lahjontaan tai mihin tahansa muuhun unionin taloudellisia etuja vahingoittavaan laittomaan toimintaan;
 - f) varmistetaan, että kumppani maksaa kaikki unionille aiheutuvat rahoitusapuun liittyvät kustannukset.
4. Ennen unionin makrotaloudellisen rahoitusavun täytäntöönpanoa komissio selvittää operatiivisen arvioinnin avulla, ovatko rahoitusavun kannalta merkitykselliset kumppanin rahoitusjärjestelyt, hallintomenettelyt sekä sisäiset ja ulkoiset valvontamekanismit moitteettomia.

7 artikla

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, unionin Montenegrolle myöntämään makrotaloudelliseen rahoitusapuun sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 4 artiklaa, ja unionin muille tämän päätöksen soveltamisalaan kuuluville kumppaneille myöntämään makrotaloudelliseen rahoitusapuun sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

8 artikla

1. Komissio antaa vuosittain viimeistään 30 päivänä kesäkuuta Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän päätöksen täytäntöönpanosta edellisen vuoden aikana, täytäntöönpanoa koskeva arviointi mukaan lukien. Raportissa
 - a) tarkastellaan edistymistä unionin makrotaloudellisen rahoitusavun täytäntöönpanossa;
 - b) arvioidaan kumppanien taloudellista tilannetta ja näkymiä sekä edistymistä 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen politiikkatoimenpiteiden toteuttamisessa;
 - c) osoitetaan yhteys yhteisymmärryspöytäkirjassa vahvistettujen talouspoliittisten ehtojen, kumppanien meneillään olevan talous- ja finanssipoliittisen kehityksen sekä unionin makrotaloudellisen rahoitusavun erien maksamista koskevien komission päätösten välillä.
2. Komissio toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään kahden vuoden kuluttua 1 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun saatavuusajan päättymisestä jälkiarviointikertomuksen, jossa arvioidaan päätökseen saadun unionin makrotaloudellisen rahoitusavun tuloksia ja tehokkuutta ja sitä, missä määrin rahoitusapu on myötävaikuttanut sille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen.

9 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

- 1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi
- 1.2. Toimintalohko(t) toimintoperusteisessa johtamis- ja budjetointijärjestelmässä (ABM/ABB)
- 1.3. Ehdotuksen/aloitteen luonne
- 1.4. Tavoite (Tavoitteet)
- 1.5. Ehdotuksen/aloitteen perustelut
- 1.6. Ehdotetun toimen/aloitteen kesto ja rahoitusvaikutukset
- 1.7. Hallinnointitapa (Hallinnointitavat)

2. HALLINNOINTI

- 2.1. Seuranta- ja raportointisäännöt
- 2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä
- 2.3. Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

- 3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat
- 3.2. Arviodut vaikutukset menoihin
 - 3.2.1. *Yhteenveto arvioituista vaikutuksista menoihin*
 - 3.2.2. *Arviodut vaikutukset toimintamäärärahoihin*
 - 3.2.3. *Arviodut vaikutukset hallintomäärärahoihin*
 - 3.2.4. *Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen kanssa*
 - 3.2.5. *Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet*
- 3.3. Arviodut vaikutukset tuloihin

SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi

Makrotaloudellinen rahoitusapu laajentumis- ja naapuruuskumppaneille covid-19-pandemiakriisin yhteydessä

1.2. Toimintalohko(t) toimintoperusteisessa johtamis- ja budjetointijärjestelmässä (ABM/ABB)¹¹

Toimintalohko: Talous- ja rahoitusasiat

Toiminto: Kansainväliset talous- ja rahoitusasiat

1.3. Ehdotuksen/aloitteen luonne

☒ Ehdotus/aloite liittyy **uuteen toimeen**

☐ Ehdotus/aloite liittyy **uuteen toimeen, joka perustuu pilottihankkeeseen tai valmistelutoimeen**¹²

☒ Ehdotus/aloite liittyy **käynnissä olevan toimen jatkamiseen**

☐ Ehdotus/aloite liittyy **toimeen, joka on suunnattu uudelleen**

1.4. Tavoite (Tavoitteet)

1.4.1. *Komission monivuotinen strateginen tavoite (monivuotiset strategiset tavoitteet), jonka (joiden) saavuttamista ehdotus/aloite tukee*

”Uutta pontta työllisyyteen, kasvuun ja investointeihin: Hyvinvoinnin edistäminen EU:n rajojen ulkopuolella”

1.4.2. *Erityistavoite (erityistavoitteet) sekä toiminto (toiminnot) toimintoperusteisessa johtamis- ja budjetointijärjestelmässä*

Erityistavoite nro

”Hyvinvoinnin edistäminen EU:n rajojen ulkopuolella”

Toiminto (toiminnot) toimintoperusteisessa johtamis- ja budjetointijärjestelmässä

Talouden ja rahoituksen pääosasto (PO ECFIN) osallistuu seuraaviin toimiin:

a) vakaan makrotalouden ja kasvua edistävien uudistusten tukeminen EU:n ulkopuolella muun muassa käymällä tärkeimpien kumppaneiden kanssa säännöllistä vuoropuhelua taloudesta ja myöntämällä makrotaloudellista rahoitusapua ja

b) laajentumisprosessin, EU:n laajentumis- ja naapuruuspolitiikan täytäntöönpanon ja muiden EU:n painopistealojen tukeminen kumppanimaissa ja -kohteissa laatimalla taloudellisia analyyseja ja politiikkatoimien arviointeja sekä antamalla neuvoja.

¹¹ ABM: toimintoperusteinen johtaminen; ABB: toimintoperusteinen budjetointi.

¹² Sellaisina kuin nämä on määritelty varainhoitoasetuksen 54 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa.

1.4.3. Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset

Selvitys siitä, miten ehdotuksella/aloitteella on tarkoitus vaikuttaa edunsaajien/kohderyhmän tilanteeseen

- kumppanien ulkoisten rahoitustarpeiden kattamiseen osallistuminen ottaen huomioon niiden maksutaseen merkittävä heikkeneminen covid-19-kriisin johdosta;
- kumppanien julkisen rahoitustarpeen lieventäminen;
- julkisen talouden tervehdyttämisen ja ulkoisen vakauttamisen tukeminen IMF:n ohjelman yhteydessä;
- makrotalouden hallinnoinnin parantamiseen, talouden hallinnan ja läpinäkyvyyden lujittamiseen sekä kestävä kasvun edellytysten parantamiseen tähtäävien rakenneuudistusten tukeminen.

1.4.4. Tulos- ja vaikutusindikaattorit

Selvitys siitä, millaisin indikaattorein ehdotuksen/aloitteen toteuttamista seurataan

Kumppanien viranomaisten on raportoitava säännöllisesti tietyistä talouden indikaattoreista komission yksiköille ja toimitettava kattava kertomus sovittujen toimintapoliittisten ehtojen noudattamisesta ennen rahoitusapuerien maksamista.

Komission yksiköt seuraavat edelleen julkista varainhoitoa sen jälkeen kun on tarvittaessa toteutettu kumppanien julkisten rahoitusketjujen ja hallinnollisten menettelyiden operatiivinen arviointi. Myös kumppanimaissa ja -kohteissa olevat EU:n edustustot raportoivat säännöllisesti rahoitustuen seurannan kannalta merkityksellisistä seikoista. Komission yksiköt ovat tiiviissä yhteydessä IMF:ään ja Maailmanpankkiin hyötyäkseen näkemyksistä, joita niillä on kussakin kumppanimaassa ja -kohteessa parhaillaan toteuttamistaan toimista.

Ehdotetussa päätöksessä säädetään neuvostolle ja Euroopan parlamentille vuosittain annettavasta kertomuksesta, joka sisältää arvion tämän rahoitusapuoperaation täytäntöönpanosta. Riippumaton jälkiarviointi laaditaan kahden vuoden kuluessa toteutusjakson päättymisestä.

1.5. Ehdotuksen/aloitteen perustelut

1.5.1. Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä

Rahoitusavun maksamisen edellytyksenä on poliittisten ennakkoehtojen täyttäminen ja riittävä edistymisen kumppanin ja IMF:n välisen rahoitusjärjestelyn täytäntöönpanossa. Lisäksi komissio sopii kumppanin viranomaisten kanssa erityisistä toimintapoliittisista ehdoista, jotka luetellaan yhteisymmärryspöytäkirjassa.

Rahoitusapu maksetaan kahtena lainaeränä. Ensimmäinen erä on tarkoitus maksaa vuoden 2020 puolivälissä. Toinen erä voitaisiin maksaa vuoden 2020 viimeisellä neljänneksellä tai vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla edellyttäen, että kuhunkin erään liittyvät politiikkatoimet on toteutettu oikea-aikaisesti.

1.5.2. EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo

Makrotaloudellisen rahoitusavun väline on politiikkalähtöinen väline, jonka tarkoituksena on lieventää lyhyen ja keskipitkän aikavälin ulkoisia rahoitustarpeita. Tämänhetkisen covid-19-kriisin yhteydessä makrotaloudellinen rahoitusapu antaa

viranomaisille talouspoliittista liikkumavaraa, jotta ne voivat vastata tehokkaasti kriisiin. Ehdotetulla makrotaloudellisella rahoitusavulla autetaan kumppania selviytymään covid-19-kriisin myötä lisääntyneistä taloudellisista vaikeuksista ja edistetään siten kumppanien makrotaloudellista ja poliittista vakautta. Makrotaloudellisella rahoitusavulla täydennetään kansainvälisten rahoituslaitosten, kahdenvälisten avunantajien ja muiden EU:n rahoituslaitosten käyttöön asettamia resursseja. Näin sillä edistetään kansainvälisen yhteisön antaman rahoitustuen sekä muun EU:n rahoitustuen, myös budjettitukitoimien, yleistä vaikuttavuutta.

Makrotaloudellisen rahoitusavun rahoitusvaikutusten lisäksi ehdotetulla ohjelmalla lujitetaan hallitusten sitoutumista uudistuksiin ja niiden pyrkimyksiä tiivistää suhteitaan EU:hun. Näihin tavoitteisiin päästään muun muassa siten, että rahoitusavun maksamiselle asetetaan asianmukaiset ehdot. Laajemmassa yhteydessä ohjelma osoittaa, että EU on valmis tukemaan talousvaikeuksien koettamia kumppaneita.

1.5.3. Vastaavista toimista saadut kokemukset

Kumppanimaissa ja -kohteissa toteutettavista makrotaloudellisista rahoitusaputoimista tehdään jälkiarviointi. Tähän mennessä tehdyissä (päätökseen saatettuja makrotaloudellisia rahoitusapuohjelmia koskevissa) arvioinneissa todetaan, että makrotaloudellinen rahoitusapu edistää, vaikkakin toisinaan vaatimattomasti ja välillisesti, ulkoisen kestävyyskohentumista, makrotalouden vakautta ja rakenneuudistusten toteuttamista kumppanimaissa ja -kohteissa. Useimmissa tapauksissa makrotaloudellinen rahoitusapu vaikutti myönteisesti kumppanin maksutaseeseen ja auttoi lieventämään budjettirajoitteita. Makrotaloudellisen rahoitusavun ansiosta talouskasvu oli myös hieman nopeampaa.

1.5.4. Yhteensopivuus muiden kyseeseen tulevien välineiden kanssa ja mahdolliset synergiaedut

EU on yksi Länsi-Balkanin sekä eteläisten ja itäisten naapurustojen tärkeimmistä avunantajista. Se tukee niiden taloudellisia, rakenteellisia ja institutionaalisia uudistuksia sekä kansalaisyhteiskuntaa. Tässä yhteydessä makrotaloudellinen rahoitusapu täydentää muita EU:n ulkoisia toimia tai välineitä, joita käytetään kumppanien tukemiseen. Se on myös linjassa yhdistetyn tukikehyksen kanssa, jossa määritellään kahdenvälisen tuen painopisteet vuosien 2014–2020 Euroopan naapuruusvälineen ja liittymistä valmisteleavan tukivälineen puitteissa.

Tärkein lisäarvo, joka makrotaloudellisesta rahoitusavusta saadaan verrattuna EU:n muihin välineisiin, on se, että sillä autetaan luomaan vakaa makrotalouskehys – muun muassa parantamalla maksutaseen kestävyyttä ja julkisen talouden tilannetta – ja asianmukainen kehys rakenneuudistusten edistämiseksi. Makrotaloudellinen rahoitusapu ei tarjoa säännöllistä rahoitustukea, ja sen maksaminen lopetetaan heti, kun kumppanin ulkoisen rahoitusaseman kestävyys on saatu palautettua.

Makrotaloudellisella rahoitusavulla olisi tarkoitus myös täydentää kansainvälisen yhteisön suunnitteleimia toimia, erityisesti IMF:n ja Maailmanpankin tukemia sopeutus- ja uudistusohjelmia.

1.6. Kesto ja rahoitusvaikutukset

X Ehdotuksen/aloitteen mukaisen toiminnan **kesto on rajattu**.

– ☐ Ehdotuksen/aloitteen mukainen toiminta alkaa kesäkuussa 2020 ja päättyy toukokuussa 2021.

– ☐ Rahoitusvaikutukset alkavat vuonna 2022 ja päättyvät vuonna 2023.

☐ Ehdotuksen/aloitteen mukaisen toiminnan **kestoa ei ole rajattu**

– Käynnistysvaihe alkaa vuonna VVVV ja päättyy vuonna VVVV,

– minkä jälkeen toteutus täydessä laajuudessa.

1.7. Hallinnointitapa (Hallinnointitavat)¹³

X **Suora hallinnointi**, jonka komissio toteuttaa käyttämällä

– ☐ yksiköitään, myös unionin edustustoissa olevaa henkilöstöään

– ☐ toimeenpanovirastoja

☐ **Hallinnointi yhteistyössä** jäsenvaltioiden kanssa

☐ **Välillinen hallinnointi**, jossa täytäntöönpanotehtäviä on siirretty

– ☐ kolmansille maille tai niiden nimeämille elimille

– ☐ kansainvälisille järjestöille ja niiden erityisjärjestöille (tarkennettava)

– ☐ Euroopan investointipankille tai Euroopan investointirahastolle

– ☐ varainhoitoasetuksen 208 ja 209 artiklassa tarkoitetuille elimille

– ☐ julkisoikeudellisille yhteisöille

– ☐ sellaisille julkisen palvelun tehtäviä hoitaville yksityisoikeudellisille elimille, jotka antavat riittävät rahoitustakuut

– ☐ sellaisille jäsenvaltion yksityisoikeuden mukaisille elimille, joille on annettu tehtäväksi julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden täytäntöönpano ja jotka antavat riittävät rahoitustakuut

– ☐ henkilöille, joille on annettu tehtäväksi toteuttaa SEU-sopimuksen V osaston mukaisia yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan erityistoimia ja jotka nimetään asiaa koskevassa perussäädöksessä.

– Jos käytetään useampaa kuin yhtä hallinnointitapaa, olisi annettava lisätietoja kohdassa "Huomautukset".

Huomautukset:

¹³ Kuvaukset eri hallinnointitavoista ja viittaukset varainhoitoasetukseen ovat saatavilla budjettipääosaston verkkosivuilla osoitteessa: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

2. HALLINNOINTI

2.1. Seuranta- ja raportointisäännöt

Ilmoitetaan sovellettavat aikavälit ja edellytykset.

Tämän päätöksen nojalla rahoitettavat toimet pannaan täytäntöön komission päätoimipaikan suoraan hallinnoimina ja unionin edustustojen tuella.

Apu on luonteeltaan makrotaloudellista, ja sen rakenne on yhdenmukainen IMF:n tukeman ohjelman kanssa. Komission yksiköt seuraavat toimenpidettä IMF:n järjestelyn ja kumppanien viranomaisten kanssa yhteisymmärryspöytäkirjassa sovittavien uudistustoimenpiteiden toteuttamisen edistymisen perusteella tiheydellä, joka vastaa erien määrää (ks. myös kohta 1.4.4).

2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä

2.2.1. Todetut riskit

Ehdotettuun makrotaloudelliseen rahoitusapuun sisältyy varojen käyttöön ja toimintapolitiikkaan liittyviä ja poliittisia riskejä.

On olemassa riski, että makrotaloudellista rahoitusapua voitaisiin käyttää petostarkoituksiin. Koska makrotaloudellista rahoitusapua ei ole kohdennettu tiettyihin menoihin (toisin kuin esimerkiksi hankkeiden rahoittaminen), kyseinen riski liittyy sellaisiin seikkoihin kuin kumppanin keskuspankin ja valtiovarainministeriön hallintojärjestelmien yleinen laatu, hallinnolliset menettelyt, valvonta- ja seurantatoiminnot, tietotekniikkajärjestelmien turvallisuus sekä riittävät sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen valmiudet.

Toinen riski liittyy siihen mahdollisuuteen, että kumppani ei täytä ehdotetuista makrotaloudellisen rahoitusavun lainoista johtuvia maksuvelvoitteitaan, jotka sillä on EU:ta kohtaan (maksukyvyttömyys- tai luottoriski). Näin voisi käydä, jos esimerkiksi kumppanin maksutase tai julkisen talouden rahoitusasema heikkenee huomattavasti nykyisestä.

2.2.2. Tiedot käyttöön otetusta sisäisestä valvontajärjestelmästä

Makrotaloudellisen rahoitusavun käyttöön sovelletaan todentamis-, valvonta- ja tarkastusmenettelyjä, jotka ovat komission, mukaan lukien Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF), ja Euroopan unionin tilintarkastustuomioistuimen vastuulla, kuten varainhoitoasetuksen 129 artiklassa säädetään.

Ennakointi: Komission arvio hallinnointi- ja valvontajärjestelmistä kumppanimaissa ja -kohteissa. Komissio suorittaa tarvittaessa teknistä tukea tarjoavien konsulttien avulla rahoitusketjuja ja valvontaympäristöä koskevan operatiivisen ennakkoarvioinnin kussakin kumppanimaassa ja -kohteessa. Kirjanpitomenetelmiä, tehtävien eriyttämistä sekä keskuspankin ja valtiovarainministeriön sisäisiä/ulkoisia tilintarkastuksia analysoimalla varmistetaan moitteettoman varainhoidon kohtuullinen varmuus. Mahdolliset havaitut puutteet muutetaan ehdoiksi, jotka on täytettävä ennen avun maksamista. Tarvittaessa otetaan käyttöön myös maksuja koskevia erityisjärjestelyjä (esim. erillisiä tilejä).

Täytäntöönpanon aikana: Kumppanin määräaikaista ilmoituksia koskevat komission tarkastukset. Maksun suorittamisen edellytyksenä on 1) talouden ja rahoituksen pääosaston henkilöstön suorittama sovittujen ehtojen täyttämisen valvonta tiiviissä yhteistyössä EU:n edustustojen ja ulkoisten sidosryhmien (esim. IMF:n) kanssa, ja 2)

talouden ja rahoituksen pääosastossa käytössä olevan rahoitusketjun (malli 2) mukainen tavanomainen valvontamenettely, johon sisältyy se, että rahoitusyksikkö varmistaa edellä mainitun avun maksamisen edellytyksenä olevien ehtojen täyttymisen. Talouden ja rahoituksen pääosaston jälkitarkastusryhmän virkamiehet voivat suorittaa makrotaloudelliseen rahoitusapuun liittyviä maksuja koskevia ylimääräisiä riippumattomia (asiakirjoja koskevia ja/tai paikalla tehtäviä) jälkitarkastuksia. Tällaiset tarkastukset voidaan käynnistää myös vastuussa olevan edelleenvaltuutetun tulojen ja menojen hyväksyjän pyynnöstä. Maksujen keskeytyksiä ja lykkäyksiä, rahoitusoikaisuja (komission toteuttamia) ja takaisinperintätoimia voidaan tehdä tarvittaessa (toistaiseksi niitä ei ole tehty), ja ne on nimenomaisesti mainittu kumppanien kanssa tehdyissä rahoitussopimuksissa.

2.2.3. *Arvio tarkastusten kustannustehokkuudesta ja odotettavissa olevasta virheriskin tasosta*

Käytössä olevien valvontajärjestelmien, kuten operatiivisten ennakoarviointien ja jälkiarviointien, ansiosta makrotaloudellisen rahoitusavun maksujen tosiasiallinen virhetaso oli 0 prosenttia. Tiedossa ei ole tapauksia, joissa olisi esiintynyt petoksia, lahjontaa tai laitonta toimintaa. Makrotaloudellisen rahoitusavun operaatioilla on selkeä toimintalogiikka, jonka avulla komissio voi arvioida niiden vaikutuksia. Valvonta takaa varmuuden ja mahdollistaa toimintapoliittisten tavoitteiden ja painopisteiden saavuttamisen.

2.3. **Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi**

Ilmoitetaan käytössä olevat ja suunnitellut torjunta- ja suojatoimenpiteet.

Varojen petollisen käytön riskin pienentämiseksi on toteutettu ja toteutetaan useita toimia.

Lainasopimukseen sisällytetään ensinnäkin määräykset tilintarkastuksista ja muista tarkastuksista, petostentorjunnasta sekä varojen takaisinperinnästä petosten ja korruption yhteydessä. Rahoitusapuun aiotaan liittää toimintapoliittisia erityisehtoja, jotka liittyvät muun muassa julkiseen varainhoitoon ja joilla on tarkoitus lisätä tehokkuutta, läpinäkyvyyttä ja vastuuvollisuutta. Rahoitusapu maksetaan erilliselle tilille kumppanin keskuspankkiin.

Varainhoitoasetuksen mukaisesti komission yksiköt tekevät tarvittaessa myös operatiivisen arvioinnin selvittääkseen, tarjoavatko ohjelmaan sisältyvän tuen, mukaan lukien makrotaloudellisen rahoitusavun, hallinnoinnin kannalta merkitykselliset kumppanin hallintomenettelyt ja rahoitusketjut riittävät takeet. Arviointi koskee muun muassa talousarvion valmistelua ja toteutusta, sisäistä julkisen varainhoidon valvontaa, sisäistä ja ulkoista tarkastusta, julkisia hankintoja, käteisvarojen ja julkisen velan hoitoa sekä keskuspankin riippumattomuutta. Myös EU:n edustustot kyseisissä kumppanimaissa ja -kohteissa seuraavat kehitystä tiiviisti. Komissio käyttää myös budjettitukea auttaakseen kumppanien viranomaisia parantamaan julkisia varainhoitojärjestelmiään, ja näitä toimia tukevat voimakkaasti myös muut avunantajat.

Lisäksi rahoitusavun käyttöön sovelletaan todentamis-, valvonta- ja tarkastusmenettelyjä, jotka ovat komission, mukaan lukien Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF), ja Euroopan unionin tilintarkastustuomioistuimen vastuulla, kuten varainhoitoasetuksen 129 artiklassa säädetään.

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat

- Talousarviossa jo olevat budjettikohdat

Monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeiden ja budjettikohtien mukaisessa järjestyksessä.

Monivuotisen rahoituskehityksen otsake 2014–2020	Budjettikohta	Menolaji	Rahoitusosuudet			
			EFTA-mailta ¹⁵	ehdokas-mailta ¹⁶	kolman-silta mailta	varainhoitoasetuksen 21 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetut rahoitusosuudet
4	01 03 02 Makrotaloudellinen rahoitusapu	JM	EI	EI	EI	EI
4	01 03 06 Takuurahaston rahoittaminen	EI-JM	EI	EI	EI	EI

- 01 03 06 – Komission ehdotuksen mukaan ulkosuhteisiin liittyvien hankkeiden takuurahastoa on rahoitettava takuurahastoasetuksen (EY, Euratom) N:o 480/2009 mukaisesti käyttämällä budjettikohdan 01 03 06 ("Takuurahaston rahoittaminen") määrärahoja siten, että rahastossa on 9 prosenttia pääomasitoumusten jäljellä olevasta kokonaismäärästä. Rahoitettava määrä lasketaan vuoden "n" alussa tavoitesumman ja rahastossa vuoden "n-1" lopussa olevien nettovarojen erotuksena. Rahoitettava määrä otetaan vuonna "n" vuoden "n+1" alustavaan talousarvioon ja maksetaan tosiasiallisesti yhtenä suorituksena vuoden "n+1" alussa budjettikohdasta 01 03 06 ("Takuurahaston rahoittaminen"). Tämän seurauksena 9 prosenttia tosiasiallisesti maksetusta määrästä otetaan huomioon tavoitesummassa vuoden "n-1" lopussa laskettaessa takuurahastoon maksettavaa maksua.
- Huom. Monivuotisessa rahoituskehityksessä 2021–2027 käytetään uutta budjettinimikkeistöä, jota ei ole vielä hyväksytty. Tämän vuoksi budjettivaikutus merkitään uusiin budjettikohtiin.

¹⁴ JM = jaksotetut määrärahat; EI-JM = jaksottamattomat määrärahat.

¹⁵ EFTA: Euroopan vapaakauppaliitto.

¹⁶ Ehdokasmaat ja soveltuvin osin Länsi-Balkanin mahdolliset ehdokasmaat.

3.2. Arvioidut vaikutukset menoihin

3.2.1. Yhteenveto arvioituista vaikutuksista menoihin

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	4	EU kansainvälisenä toimijana
---	----------	-------------------------------------

Pääosasto: ECFIN			2020	2021	2022	2023	YHTEENSÄ
•Toimintamäärärahat							
Budjettikohta 01 03 06 Takuurahaston rahoittaminen	Sitoumukset	(1)			270,0		270,0
	Maksut	(2)			270,0		270,0
Budjettikohta 01 03 02 Makrotaloudellinen rahoitusapu (operatiivinen arviointi ja jälkiarviointi)	Sitoumukset	(3 a)	0,350			0,450	0,800
	Maksut	(4 a)	0,350			0,450	0,800
Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat¹⁷			–	–	–	–	
Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKKEESEEN <4> kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	=1+3	0,350		270,0	0,450	270,8
	Maksut	=2+4	0,350		270,0	0,450	270,8

¹⁷ Tekninen ja/tai hallinnollinen apu sekä EU:n ohjelmien ja/tai toimien toteuttamiseen liittyvät tukimenot (entiset BA-budjettikohdat), epäsuora ja suora tutkimustoiminta.

Monivuotisen rahoituskehysten otsake	5	”Hallintomenot”
---	----------	-----------------

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		2020	2021	2022	2023	YHTEENSÄ
Pääosasto: ECFIN						
•Henkilöresurssit		1,614	–	0,007	0,009	1,630
•Muut hallintomenot		0,240	–	–	–	0,240
PÄÄOSASTO ECFIN YHTEENSÄ	Määrärahat	1,854	–	0,007	0,009	1,870

Monivuotisen rahoituskehysten OTSAKKEESEEN <5> kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	(Sitoumukset yhteensä = maksut yhteensä)					
---	---	--	--	--	--	--

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		2020	2021	2022	2023	YHTEENSÄ
Monivuotisen rahoituskehysten OTSAKKEISIIN 1–5 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	2,204		270,007	0,459	272,670
	Maksut	2,204		270,007	0,459	272,670

3.2.2. Arvioitavat vaikutukset toimintamäärärahoihin

- ☐ Ehdotus/aloite ei edellytä toimintamäärärahoja.
- ☒ Ehdotus/aloite edellyttää toimintamäärärahoja seuraavasti:

maksusitoumusmäärärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tavoitteet ja tuotokset ↓			2020	2021	2022	2023	YHTEENSÄ				
	TUOTOKSET										
	Tyyppi ¹⁸	Keskimmäär. kustannukset	Lukumäärä	Kustannus	Lukumäärä	Kustannus	Lukumäärä	Kustannus	Lukumäärä	Kustannus	Lukumäärä yhteensä
ERITYISTAVOITE 1... ¹⁹											
– tuotos	Operatiivinen arviointi		5	0,350							

¹⁸ Tuotokset ovat tuloksena olevia tuotteita ja palveluita (esim. rahoitettujen opiskelijavaihtojen määrä tai rakennetut tiekilometrit).

¹⁹ Kuten kuvattu kohdassa 1.4.2 ”Erityistavoitteet”.

– tuotos	Takuurahas- ton rahoittami- nen					1	270,0				
– tuotos	Jälkiarviointi							3	0,450		
Välisumma, erityistavoite 1											
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ			0,350				270,0		0,450		270,8

3.2.3. Arvioidut vaikutukset hallintomäärärahoihin

3.2.3.1. Yhteenvedo

- ☐ Ehdotus/aloite ei edellytä hallintomäärärahoja.
- ☒ Ehdotus/aloite edellyttää hallintomäärärahoja seuraavasti:

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	2020	2021	2022	2023	YHTEENSÄ
--	------	------	------	------	----------

Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKE 5					
Henkilöresurssit	1,614	–	0,007	0,009	1,630
Muut hallintomenot	0,240	–	–	–	0,240
Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKE 5, välisumma	1,854	–	0,007	0,009	1,870

Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKKEESEEN 5 sisällymättömät²⁰					
Henkilöresurssit					
Muut hallintomenot					
Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKKEESEEN 5 sisällymättömät, välisumma					

YHTEENSÄ					
-----------------	--	--	--	--	--

Henkilöresursseja ja muita hallintomenoja koskeva määrärahatarve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetuilla pääosaston määrärahoilla ja/tai pääosastossa toteutettujen uudelleenjärjestelyjen tuloksena saaduilla määrärahoilla sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimeen hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenettelyssä

talousarvion

puutteissa.

²⁰

Tekninen ja/tai hallinnollinen apu sekä EU:n ohjelmien ja/tai toimien toteuttamiseen liittyvät tukimenot (entiset BA-budjettikohdat), epäsuora ja suora tutkimustoiminta.

3.2.3.2. Henkilöresurssien arvioitu tarve

- ☐ Ehdotus/aloite ei edellytä henkilöresursseja.
- ☒ Ehdotus/aloite edellyttää henkilöresursseja seuraavasti:

Arvio kokoaikaiseksi henkilöstöksi muutettuna

	2020	2021	2022	2023
•Henkilöstötaulukoon sisältyvät virat/toimet (virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt)				
XX 01 01 01 (päätoimipaikka ja komission edustustot EU:ssa)	7,5		0,03	0,04
XX 01 01 02 (EU:n ulkopuoliset edustustot)				
XX 01 05 01 (epäsuora tutkimustoiminta)				
10 01 05 01 (suora tutkimustoiminta)				
•Ulkopuolinen henkilöstö²¹ (kokoaikaiseksi muutettuna)				
XX 01 02 01 (kokonaismäärärahoista katettavat sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö)	5,75		0,03	0,03
XX 01 02 02 (sopimussuhteiset ja paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat, vuokrahenkilöstö ja nuoremmat asiantuntijat EU:n ulkopuolisissa edustustoissa)				
XX 01 04 yy ²²	– päätoimipaikassa			
	– EU:n ulkopuolisissa edustustoissa			
XX 01 05 02 (epäsuora tutkimustoiminta: sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö)				
10 01 05 02 (suora tutkimustoiminta: sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö)				
Muu budjettikohta (mikä?)				
YHTEENSÄ	13,25		0,06	0,07

XX viittaa kyseessä olevaan toimintalohkoon eli talousarvion osastoon.

Henkilöresurssien tarve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetulla pääosaston henkilöstöllä ja/tai pääosastossa toteutettujen henkilöstön uudelleenjärjestelyjen tuloksena saadulla henkilöstöllä sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimea hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenettelyssä talousarvion puitteissa.

Kuvaus henkilöstön tehtävistä:

Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt	ECFIN, johtaja, linja D: Operaation valvonta ja hallinnointi, yhteydet neuvostoon ja parlamenttiin päätöksen ja yhteisymmärryspöytäkirjan hyväksymiseksi, neuvottelut yhteisymmärryspöytäkirjasta edunsaajan viranomaisten kanssa, kertomusten tarkastelu, virkamatkojen johtaminen ja ehtojen noudattamisessa saavutetun edistymisen arviointi. ECFIN, yksikönpäällikkö / yksikönpäällikön sijainen, linja D: Johtajan avustaminen operaation hallinnoinnissa, yhteydenpidossa neuvostoon ja parlamenttiin päätöksen ja yhteisymmärryspöytäkirjan hyväksymiseksi, neuvottelut yhteisymmärryspöytäkirjasta ja lainasopimuksesta (yhdessä linjan L kanssa) edunsaajan viranomaisten kanssa, kertomusten tarkastelussa ja ehtojen noudattamisessa saavutetun edistymisen arvioinnissa. ECFIN, makrotaloudellisesta rahoitusavusta vastaava ekonomisti (linja D): Päätöksen
---	---

²¹ Sopimussuhteiset toimihenkilöt, paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat, vuokrahenkilöstö ja nuoremmat asiantuntijat EU:n ulkopuolisissa edustustoissa.

²² Toimintamäärärahoista katettavan ulkopuolisen henkilöstön enimmäismäärä (entiset BA-budjettikohdat).

	ja yhteisymmärryspöytäkirjan valmisteleminen, yhteydet viranomaisiin ja kansainvälisiin rahoituslaitoksiin, tarkastusmatkoille osallistuminen, komission yksiköiden raporttien valmisteleminen ja rahoitusavun hallinnointiin liittyvät komission menettelyt, yhteydet operatiivisista arvioinneista ja jälkiarvioinneista vastaaviin ulkopuolisiin asiantuntijoihin. BUDG, linja E (yksiköt E1, E2 ja E3 johtajan valvonnassa): Lainasopimuksen valmisteleminen, siitä neuvottelemine edunsaajan viranomaisten kanssa sekä asiasta vastaavien komission yksiköiden hyväksynnän saaminen ja molempien osapuolten allekirjoitusten hankkiminen. Lainasopimuksen voimaantulon seuranta. Lainan (Lainojen) ottamista koskevien komission päätösten valmisteleminen, maksupyynnön(-pyyntöjen) seuranta, pankkien valinta, varainhankintatoimen(-toimien) valmistelu ja toteutus sekä varojen maksaminen edunsaajalle. Lainan takaisinmaksun seuranta koskevien taustapalvelujen (back office) toteuttaminen. Näitä toimia koskevien raporttien valmisteleminen.
Ulkopuolinen henkilöstö	

3.2.4. Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehityksen kanssa

- ☒ Ehdotus/aloite on nykyisen monivuotisen rahoituskehityksen mukainen.
- ☐ Ehdotus/aloite edellyttää monivuotisen rahoituskehityksen asianomaisen otsakkeen rahoitussuunnitelman muuttamista.

Selvitys rahoitussuunnitelmaan tarvittavista muutoksista, mainittava myös kyseeseen tulevat budjettikohdat ja määrät

- ☐ Ehdotus/aloite edellyttää joustovälineen varojen käyttöön ottamista tai monivuotisen rahoituskehityksen tarkistamista.

Selvitys tarvittavista toimenpiteistä, mainittava myös kyseeseen tulevat rahoituskehityksen otsakkeet, budjettikohdat ja määrät.

3.2.5. Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet

- ☒ Ehdotuksen/aloitteen rahoittamiseen ei osallistu ulkopuolisia tahoja.
- Ehdotuksen/aloitteen rahoittamiseen osallistuu ulkopuolisia tahoja seuraavasti (arvio):

määrärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	Vuosi N	Vuosi N+1	Vuosi N+2	Vuosi N+3	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)			Yhteensä
Rahoitukseen osallistuva taho								
Yhteisrahoituksella katettavat määrärahat YHTEENSÄ								

3.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin

- ☒ Ehdotuksella/aloitteella ei ole vaikutuksia tuloihin.
- ☐ Ehdotuksella/aloitteella on vaikutuksia tuloihin seuraavasti:
- ☐ vaikutukset omiin varoihin
- ☐ vaikutukset sekalaisiin tuloihin

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tulopuolen budjettikohta:	Käytettävissä olevat määrärahat kuluvana varainhoito-vuonna	Ehdotuksen/aloitteen vaikutus ²³						
		Vuosi N	Vuosi N+1	Vuosi N+2	Vuosi N+3	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)		
Momentti								

Vastaava(t) menopuolen budjettikohta (budjettikohdat) käyttötarkoitukseensa sidottujen sekalaisten tulojen tapauksessa.

--

Selvitys tuloihin kohdistuvan vaikutuksen laskentamenetelmästä.

--

²³ Perinteiset omat varat (tulli- ja sokerimaksut) on ilmoitettava nettomääräisinä eli bruttomäärästä on vähennettävä kantokuluja vastaava 25 prosentin osuus.